

Ureja: glavni in odgovorni urednik Peter Gunčar in uredniški odbor — Uredniški odbor časopisa: Anton Miklavčič — predsednik, inž. Franc Indihar — namestnik. Člani: Marija Lambergar, Tine Rojina, Rina Lupša, Darinka Fajdiga, Anica Rozman, Meri Kadoič, Peter Gunčar, Ivan Mauser, Miloš Štempihar in Jože Javornik. — Telefon številka 2881 do 2884. Tisk: ČP Gorenjski tisk v Kranju

LETO VII. • 18. V. 1964 • ŠT. 5

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TEKSTILINDUS — KRANJ

Nekateri problemi notranje delitve dohodka v našem podjetju

Sistem notranje delitve dohodka v nekem podjetju in tudi v našem, mora stremeti za tem, da ustvarjeni dohodek čim pravičnejše porazdeli na posamezne člane kolektiva, upoštevajoč pri tem v čim večji možni meri načelo nagrajevanja po delu. Ker so člani kolektiva v našem podjetju organizirani v delovne enote, ki jim pravimo ekonomske enote, bomo skušali v tem sestavku nakazati nekatere probleme delitve ustvarjenega dohodka na ekonomске enote. Problemi, ki so z delitvijo dohodka povezani, živo zadevajo vsakega člana kolektiva, zato mislim, da bi bilo prav, da o njih več razpravljamo, predvsem pa, da se z njimi seznanimo čim širši krog proizvajalcev. Vsakokratno sprejemanje ustreznih

meril za delitev dohodka naj nas vedno bolj približuje tudi v praksi načelu: »Vsakomur po njegovem delu«.

V našem sistemu notranje delitve gre praktično samo za delitev sredstev za osebne dohodke, vendar v tesni odvisnosti od celotnega ekonomskega uspeha podjetja. Sredstva za osebne dohodke po ekonomskih enotah se ugotavljajo oziroma delijo na osnovi proizvedenih količin proizvodov ali polproizvodov (preje, surovih tkanin, gotovih tkanin) ob upoštevanju dosežene kvalitete, toda brez instrumentov za konkretno merjenje ostalih faktorjev, ki lahko bistveno povečajo ali zmanjšajo ekonomski učinek

delovne enote kot npr.: izkoriščanje surovin in materiala oziroma ustreznih prihrankov ali presežek, izkoriščanje in čuvanje strojev (amortizacija), rentabilnost investicij, vpliv tržnih razmer na surovine in na naše izdelke in ostalo.

Za delitev sredstev na ekonomske enote imamo torej na razpolago praktično samo en instrument — cenik za enoto proizvoda z dodatnimi določili za diferenciacijo cen po posameznih kvaliteta skupinah proizvodov.

Ta edini instrument mora torej vsebovati vse elemente, ki naj ostvarijo načelo nagrajevanja po delu in obenem zagotoviti, da se skupna masa med letom obračunanih sredstev za osebne dohodke »ujame« s sredstvi, ki odpadejo na osebne dohodke po zaključnem računu podjetja ob koncu leta.

Ceniki morajo torej upoštevati: 1. Teoretične in praktične proizvodne kapacitete obratov ob vsakokratnem danem asortimentu proizvodov, ki ga narekuje tržišče in ga razpoložljive strojne naprave zmorejo,

2. število zaposlenih, ki naj tem kapacitetam strežejo,

3. kvalifikacijsko strukturo zaposlenih in s tem v zvezi ustrezno diferenciran predvideni osebni dohodek,

4. organizacijsko strukturo obrata oziroma ekonomske enote, pri kateri je zlasti važen »front posluževanja« pri serijskih proizvodnih napravah (statve, vrtena) oziroma organizacija skupin okrog večjih strojev in strojnih naprav (tiskarski stroji, škroblilni stroji itd.).

Vsi ti elementi morajo biti strnjeni v ceni za enoto proizvoda, na zunaj pa se odražajo vsaj za neko dano obdobje, daljše ali krajše, v takozvanem povprečnem mesečnem osebnem dohodku na enega zaposlenega. Rezultati, ki jih dobimo na podlagi cenikov, so torej odvisni od številnih elementov, ki so ob postavljanju cenikov upoštevani, pa tudi od nekih (Dalje na 2. strani)

VOLITVE v delavske svete

Ta mesec stoji pred nami odgovorna in pomembna naloga: izvedba volitev v centralni delavski svet, v obratne delavske svete in v upravni odbor. Ta akcija je toliko važnejša, ker so to prve volitve v organe upravljanja po sprejemu naše nove ustave.

Osnova za razpis in izvedbo volitev je temeljni zakon o volitvah delavskih svetov in drugih organov upravljanja v delovnih organizacijah, katerega je konec marca oziroma v začetku aprila tega leta sprejela zvezna skupščina. V smislu določil tega zakona morajo biti prve volitve organov upravljanja v gospodarskih organizacijah po tem zakonu opravljene v dveh mesecih od uveljavitve zakona — to je najkasneje do 16. 6. 1964. V našem podjetju so bile volitve v centralni delavski svet in obratne delavske svete razpisane na 31. redni seji CDS dne 20. 4. 1964 in bodo izvedene na dan 21. 5. 1964. Med

dnevom razpisa in dnevom volitev mora miniti 30 dni, da se lahko pravočasno in pravilno izvrše priprave za izvedbo volitev in volilna opravila, kot jih zahteva zakon.

Temeljni zakon o volitvah delavskih svetov in drugih organov upravljanja v delovnih organizacijah izhaja iz ustavnega načela, da je samoupravljanje delovnih ljudi v delovnih organizacijah ena od osnov družbeno-ekonomske ureditve Jugoslavije. Ta zakon predstavlja pomemben in konkreten ukrep za izvajanje ustavnih načel o upravljanju delovnih organizacij po delovnih ljudeh. S tem zakonom se razširjajo tudi na volitve vseh organov upravljanja v delovnih organizacijah isti enotni principi volilnega sistema, ki veljajo za volitve političnih in predstavniških organov, kot npr.: splošna volilna pravica, demokratizem pri kandidiranju, načelo rotacije, pravica do odpoklica itd. Po drugi strani pa je ta zakon tudi rezultat dosedanjih dolgoletnih izkušenj pri delu teh organov, saj bo letos minilo že štirinajst let, odkar obstajajo in delujejo delavski sveti in drugi organi upravljanja v delovnih organizacijah. Delavski sveti so v tem času postali osnovno obeležje celotne družbeno-politične ureditve naše države. Sistem delavskega samoupravljanja se je posebej v zadnjih letih naglo razvijal; tako je praksa po podjetjih šla v znatni meri preko okvirov dosedanjih zakonskih predpisov, po drugi strani pa se je sistem delavskega samoupravljanja v zadnjih letih neprestano širil na nova področja družbenega življenja in ekonomske dejavnosti. Tako je novi zakon — predvideva-joč nadaljnji proces krepitve in razvoja delavskega samoupravljanja v skladu z duhom in načeli nove ustave — opustil vse tisto, kar se v praksi ni uveljavilo in

(Dalje na 6. strani)

ZOPET NOVI JUBILANTI

30. aprila je bila slavnostna seja centralnega delavskega sveta v počastitev 1. maja in tudi v počastitev novim jubilarantom, ki so prekoračili 25 let (žene) in 30 let (moški) delovne dobe v našem podjetju. (Sem spadajo tisti člani sedanjega Tekstilindusa, ki so se pred vojno zaposlili v Jugobruni, v Inteksu ali v Tekstilindusu na Gaštelju).

Predsednik CDS se jim je v imenu kolektiva zahvalil za vestno in uspešno delo ter jim izročil spominske medalje in denarne nagrade.

Bilo jih je 22, in sicer:

Vera Bogataj iz uprave, Ana Cof iz tkalnice II, Marija Jenkole iz predilnice II, Marija Kavčič iz tkalnice II, Marija Kovačič iz plemenitilnice II, Dragica Ladiha iz uprave, Stefanija Oman iz tkalnice I, Ivana Pirnat iz tkalnice II, Franciška Rozman iz tkalnice II, Marica Valančič in Marica Krivec iz uprave.

Janez Jazbec, Janez Jenko in Franc Kalan iz plemenitilnice I, Franc Masten iz gravure, Jože Brezec iz uprave, Jože Ošelj in Ivan Pogačnik iz plemenitilnice I, Milan Sagadin in Franc Stupnikar iz tkalnice II ter Anton Vencelj iz vzdrževalnih obratov.

Po slavnostni seji so jublanti imeli še zakusko, kjer so se z

(Dalje na 9. strani)

Marija Jenkole

Intervju s predsednico sind. organizacije podjetja

Ker so pred nami volitve članov v samoupravne organe delovne skupnosti, smo naprosili tovr. Ančko Rozman, da nam odgovori na vprašanja o predvolilnem postopku in na vprašanja, ki zadevajo dejavnost te organizacije v preteklem obdobju.

1. Kako je potekala predvolilna kampanja v našem podjetju?

K predvolilnim pripravam smo pristopili v našem podjetju takoj po izidu zakona o volitvah. Pri tem moram pripomniti, da smo lahko zadovoljni letos s predvolilno akcijo, čeprav smo vezani na zelo kratek rok, saj so volitve tik pred vrati.

Zahvaljujoč se uvedbi novega gospodarskega sistema in vlogi decentralizacije organov upravljanja in družbeno političnih organizacij, za katere lahko trdim, da so dobili v našem kolektivu prvo mesto, potekajo predvolilne priprave v ekonomskih enotah popolnoma samostojno. Seja tovarniškega odbora sindikalne podružnice podjetja in posveti s predsedniki izvršnih odborov ter s predsedniki obratnih delavskih svetov so imeli predvsem namen,

(Dalje na 3. strani)

Proizvajalci sprašujejo

Rad bi vedel, kdo je določal člane kolektiva, ki so dobili brezplačno opeko, okna, vrata in trame od hiše, ki jo je bilo treba podreti zaradi nove ceste na Besnico. Smatram, da je bila razdelitev zelo krivična, saj so omenjene reči zopet dobili tisti, ki imajo že vsega dovolj. Sedaj bodo gradili garaže, ker jim je stanovanja dala že tovarna. Mnogi od nas navadnih delavcev pa si pri trgujemo pri hrani, da bi si za stara leta lahko postavili skrom-

no hišico. Lahko si predstavljate, da bi bili srečni, če bi dobili vsaj okna ali vrata. Pa so dobili material celo taki, ki niso niti v našem podjetju. Mar res ni v tovarni nikogar, ki bi pravično razdelil? Kam naj se obrne ubogi delavec, da bo kaj dosegel? Tudi komisija za odpadni material dela krivično! Le zakaj imamo socialnega delavca? Mar samo zato, da nadzira bolnike? Le ubogo rajo terate, drugi pa si kupujejo avto-

(Dalje na 7. strani)

Dekleta in fantje v narodnih nošah na pikniku v Podblici

Nekateri problemi notranje delitve dohodka v našem podjetju

(Dalje s 1. strani)

terih drugih, ki jih ni mogoče upoštevati (spremembe v kvaliteti surovin, spremembe v strukturi asortimenta, menjanje in kvaliteta neizenačenost novih kadrov in še drugi).

Jasno je, da instrument, ki naj odgovarja tolikim zahtevam, ne more biti nikoli povsem natančen in pravičen.

Se manj pa lahko pričakujemo ali zahtevamo, naj bo ta instrument oziroma posamezne njegove postavke, trajen. Z vsako spremembo posameznega elementa, ki je zajet v instrumentu, pa tudi tistih, ki niso, se spremeni rezultat delitve. Glavni problem obstaja v tem, da se opredeli, kdaj in v kakšni meri je za spremembo posameznih elementov oziroma pogojev zaslužna ali kriva ekonomska enota, koliko pa drugi činitelji izven nje. Pri korekturah cenikov zaradi nastalih sprememb smemo in moramo upoštevati skoraj v celoti tiste komponente, ki so nastale izven EE, deloma pa tudi tiste, ki so nastale v ekonomski enoti. S tem dosežemo:

1. da ugodni ali neugodni zunanji činitelji vplivajo delno tudi na ekonomsko enoto, kajti, če gre vsemu podjetju bolje ali slabše, se mora to odraziti tudi v posamezni ekonomski enoti; s tem tudi preprečimo, da bi se s prednostmi, ki so nastale v ekonomski enoti, s prizadevanjem celotnega podjetja (nove investicije) okoristila samo ena ekonomska enota.

2. da se delo posamezne ekonomske enote čuti v podjetju kot celoti; če namreč ekonomska enota s svojimi ukrepi in delom izboljša ali poslabša situacijo pri sebi, se mora to v določeni meri odraziti tudi na ostalih ekonomskih enotah in na podjetju kot celoti.

Zelo pa se moramo pri tem varovati pred uravnilovskimi težnjami, ker bi sicer zanikali rezultate prizadevanja ali pa spregledovali neuspehe posamezne ekonomske enote.

Oglejmo si v tej luči nekatere podatke, ki nam lahko služijo kot osnova za nadaljnje analize za preverjanje našega sistema delitve osebnih dohodkov po ekonomskih enotah. Ta sistem se v bistvu ni menjal od leta 1962 oziroma že od leta 1961, še zlasti pa se ni menjal sistem nadaljnje delitve v EE na posameznike. (Ocenitve delovnih mest so doživele zelo majhne spremembe, akordni sistem je v bistvu isti, deloma se je spremenila le struktura zaposlenih z nekaterimi reorganizacijskimi posegi.)

Zato in pa ker se vplivi notranjih in zunanjih činiteljev nekoliko najbolj odražajo v povprečnem mesečnem osebnem dohodku na enega zaposlenega, si oglejmo nekaj tovrstnih podatkov za leta 1962 in 1963 ter za prvo četrtletje 1964, ob njih pa nekatere druge, ki naj pokažejo vsaj nekatere faktorje, ki vplivajo na osebne dohodke posameznika.

Tudi popravila so potrebna

Osebnih dohodki za našo analizo niso toliko zanimivi v njihovih absolutnih zneskih, ker so po posameznih EE z ozirom na različno kvalifikacijsko strukturo moč-

Ekonomska enota	Povprečni znesek v l. 1962	doseženi os. doh. na 1 zaposlenega			povpr. porast
		1963	I. četrtl. 64	skupni	
Predilnica I	24.103	111,0	117,8	28,8 %	14,4 %
Predilnica II	24.510	102,0	109,7	11,7 %	5,9 %
Tkalnica I	23.591	108,9	116,1	25,0 %	12,5 %
Tkalnica II	24.245	103,1	107,7	21,8 %	5,4 %
Plemenit. I	26.100	111,8	103,0	14,8 %	7,4 %
Plemenit. II	26.135	112,0	110,1	34,2 %	11,1 %
Gravura	36.466	109,7	123,1	32,8 %	16,4 %

Razlike v rasti osebnih dohodkov so torej očitne. Naloga samoupravnih organov je, da ta gibanja spremljajo, da poiščejo vzroke zanje in jih na podlagi čim objektivnejših meril vsklajajo oziroma podvzamejo predvsem vse druge potrebne ukrepe za njihovo čim skladnejšo rast.

Oglejmo si nekatere podatke, ki nam lahko koristijo pri analizah v tej smeri. Bistven element rasti osebnih dohodkov je prav gotovo večanje produktivnosti dela tako z večjim prizadevanjem delavcev, še zlasti pa z izboljševanjem organizacije dela ter z modernizacijo in avtomatizacijo proizvodnih naprav. Za primerjave na področju produktivnosti dela bomo vzeli povprečno količino proizvodov na enega zaposlenega mesečno kot podatek, ki nekako najbolj odraža vsa ta prizadevanja skupaj. Oglejmo si bomo tovrstno gibanje za isto obdobje kot smo vzeli osebne dohodke, to je za leto 1962 in 1963 ter prvo četrtletje 1964. Proizvodi v naših ekonomskih enotah so zelo različni in moramo vzeti torej različne enote, ki med seboj sicer niso primerljive, so pa najprimernejše za primerjanje proizvodnje oziroma proizvodnosti v posameznih ekonomskih enotah.

Ekonomska enota	Povprečna meseč. količina proizv. na 1 zaposl.				
	količ. v l. 1962	1963	I. četrtl. 64	skupni porast	povpr. porast
a) Predilnice: baz. kg mikane in čes. preje na 1 zaposlenega					
Predilnica I	780	125,0	110,9	35,9 %	17,9 %
Predilnica II	844	104,8	107,8	12,6 %	6,3 %
b) Tkalnice: tisoči vtkanih votkov na 1 zaposlenega					
Tkalnica I	4.712	106,4	113,6	20,0 %	10,0 %
Tkalnica II	3.325	113,1	109,4	22,5 %	11,2 %
c) Plemenitilnice: kvadratni metri na 1 zaposlenega					
Plemenitil. I	4.705	104,9	99,1	4,0 %	2,0 %
Plemenitil. II	6.092	109,7	99,9	9,6 %	4,8 %
d) Gravura: graverske enote na 1 zaposlenega					
	5,72	113,8	111,5	25,3 %	12,6 %

Razlike so tudi v tej tabeli velike. Za našo analizo niso tako zelo pomembne razlike v podatkih v tej tabeli, še zlasti ne med podatki za raznorodne ekonom-

no različni in zato težko primerljivi, zato pa si zlasti oglejmo njihovo gibanje v omenjenem obdobju. Primerjajmo torej njihovo rast po posameznih EE na osnovi verzičnega indeksa, to je vsako novo obdobje v primerjavi s predhodnim.

Predilnice: vzeli bomo proizvodnjo v baznih kilogramih na enega zaposlenega, ker tako v največji meri izločimo vpliv različnega asortimenta po številkah preje. Upoštevana je samo proizvodnja v tro-cilindrijskih predilnicah, torej brez vlogne preje in seveda brez zaposlenih v teh oddelkih.

Tkalnice: število vtkanih votkov na enega zaposlenega, ker so votki merodajnejši za proizvodnost kot metri.

Plemenitilnice: Merske enote, ki bi zajemale vse spremembe v asortimentu glede na faze obdelave in s tem na zahtevnost artiklov oziroma na količino vložnega dela, nimamo. Podatki o rasti produktivnosti dela so za te enote prav zaradi tega najmanj zanesljivi in nikakor ne kažejo dejanskih rezultatov. Vzeli bomo kvadratne metre na enega zaposlenega, ker je znano, da so širše tkanine v našem proizvodnem programu vsaj praviloma (razen surovih) zahtevnejše glede plemenitenja kot ozke in torej bolj odražajo vloženo delo.

Gravura: Vzeli bomo takozvano »graversko enoto«, s tem, da različna dela oziroma enote preračunamo na enoto »ročna moletura tiskarskih valjev širine do 100 cm« s pomočjo razmerij, izraženih v ceniku za enoto izdelkov gravure v letu 1963.

ske enote, kot razlike med podatki v tej in v prvi tabeli za iste in za istorodne ekonomske enote. Tako vidimo, da so se na primer v predilnici I v dveh ob-

dobjih povečali osebni dohodki za 28,8 %, obenem pa je proizvodnja na 1 zaposlenega narasla za 35,9 %.

V predilnici II so osebni dohodki narasli za 11,7 %, ob 12,6 % povečanju proizvodnje na 1 zaposlenega. Vprašanje, ki ga je treba rešiti, je v tem: 1. kaj je omogočilo predilnici I tolikšno povečanje storilnosti oziroma ali je povečanje osebnih dohodkov za 28,8 % pravi odraz deleža, ki ga je prispevala ta ekonomska enota s svojim delom k navedenemu povečanju produktivnosti; 2. kakšni so vzroki, da je povečanje storilnosti v predilnici II toliko manjše in ali je povečanje osebnih dohodkov za 11,7 % (torej precej manjše kot v predilnici I) ustrezen odraz naporov in rezultatov v tej ekonomski enoti. Vzeli smo za primer podatke za dve ekonomski enoti. Na ta način bi morali primerjati tudi ostale ekonomske enote oziroma skupine posebej, pa tudi vsako obdobje posebej; zelo pomembna so na primer razmerja med letom 1963 in prvim četrtletjem 1964. Od pravičnega, dokumentiranega in odkritega odgovora na ta vprašanja zavisi pravično reševanje problematike okrog osebnih dohodkov in tudi pravično uveljavljanje načela nagrajevanja po delu sploh. Za analize in razprave, ki naj omogočijo reševanje teh vprašanj, nam ne sme biti žal ne truda ne časa in tu je gotovo eno glavnih torišč za delo samoupravnih organov.

Doslej se v tem prispevku še nismo dotaknili delitve sredstev za takozvane »vezane ekonomske enote«. To so: EE vzdrževalni obrati, EE termocentrala in EE splošna uprava. Sistem je znan: skupna vsota ugotovljenih sredstev vseh osnovnih ali proizvodnih ekonomskih enot predstavlja osnovo, na podlagi katere se s procentom udeležbe ali participacije, ki je določen v pravilniku o delitvi dohodka izračuna vsakokratna masa, ki pripada taki ekonomski enoti. Znano pa je tudi, da je nagrajevanje v teh enotah najbolj daleč od načela nagrajevanja po delu. Osebnih dohodkov posameznika je odvisen od oceni-

tve njegovega delovnega mesta in od višine sredstev doseženih v osnovnih enotah, od njegovega osebnega dela pa le toliko, kolikor se njegovo delo posredno odraža v boljših ali slabših uspehih osnovnih enot. Seveda princip ni zgrešen, saj vsi vemo, da je od delovanja služb, ki so vključene v vezane ekonomske enote, v veliki meri odvisno uspešno delo v osnovnih enotah (tako od službe za organizacijo dela, od nabave, prodaje, vzdrževanja strojev, oskrbe z energijo in od vseh ostalih), vendar so merila preprosta in premalo vzpodbudna za posameznika. Skoraj v celoti je izpuščena v teh merilih stimulacija od povečane produktivnosti dela tako v enotah samih kot tudi od povečane produktivnosti v osnovnih enotah: vezane ekonomske enote imajo neposredno korist od povečane produktivnosti dela v osnovnih enotah samo takrat, kadar je ta dosežena s povečano proizvodnjo, nič pa ne takrat, kadar je povečana z zmanjšanjem števila zaposlenih. V samih vezanih enotah pa je v veljavi element z tovrstno stimulacijo (namreč obračun sredstev po participaciji brez oziroma na dejansko število zaposlenih) šele od meseca marca letos in še to bolj kot sredstvo za premotiviranje nekaterih težav kadrovskega značaja kot pa za stimuliranje povečanja produktivnosti v teh enotah.

Zanesljivih podatkov o osebnih dohodkih in njihovem gibanju za te ekonomske enote zaradi številnih reorganizacij za nazaj ni, poleg tega pa jih tudi ni kam opreti, ker ni meril za opravljenost dela. Vendar nam primerjava povečanja povprečnih osebnih dohodkov v prvem četrtletju 1964 nasproti letu 1963 kaže, da ni prave povezave med gibanji v osnovnih in vezanih ekonomskih enotah:

Povprečni porast osnovnih EE je bil 11,6 %, v EE termocentrali 14 %, v EE vzdrž. obrati 12,2 % in v EE splošna uprava 9,8 %.

Tako vidimo, da je tudi na tem področju notranje delitve dohodka še precej neresenih vprašanj, ki tudi morajo biti deležna naše pozornosti.

A. Miklavčič

Člani na obćnem zboru gasilskega društva Tekstilindusa

Izvršitev osnovnega plana za mesec april

Predilnici:

Skupni uspeh predilnic je 106,3 odstotka v efektivnih kg in 108,3 odstotka v baznih. Kumulativno pa je njun uspeh 100,9 % v efektivnih in 104,6 % v baznih kg.

Predilnica I je v efektivnih kg dosegla 104,2 % in v baznih 109,5 odstotkov, kumulativno pa ima v efektivnih kg 101,3 % in v baznih 104,3 %.

Predilnica II pa ima 110,4 % v efektivnih kg in 106,5 % v baznih, kar ji je dvignilo kumulativno na 100 % v efektivnih in na 105,1 % v baznih kg.

Tako sta končno predilnici v aprilu prekoračili plan v efektivnih in baznih kg. Dokaj visoka aprilaska prekoračitev je izboljšala tudi kumulativno, ki je, kot kažejo podatki tudi dosegla oziroma pressegla 100 % izpolnitev osnovnega plana.

Zaradi potreb tkalnic sta predilnici tudi aprila predli višje številke kot so predvidene po planu.

Preskrba s surovinami poteka bolje, čeprav je za nekatere mešanice asortiment bombaža še vedno problematičen. Posebno nega-

tivno vpliva na kvaliteto velveta na pomanjkanje makedonskega bombaža.

Tkalnici:

Skupni mesečni uspeh je 102,4 % v tekočih metrih in 104,6 % v votkih.

Tkalnica I pa je v tm dosegla 106,1 % in v votkih 108,3 %, kumulativno pa 104,6 % v tm in 104,8 % v votkih.

Tkalnica II pa je mesečno naredila v tm 94,4 %, v votkih pa 97,5 odstotkov. Kumulativno pa ima v tm 96,5 % v votkih pa 100,1 %.

Skupaj sta aprila izvršili plan tako v tm kot tudi v votkih.

Problem v tkalnicah je pomanjkanje mikane preje višjih števil.

Plemenitilnici:

Skupaj sta izvršili plan v tm s 101,7 %, v kvadratnih metrih pa 102,0 %, kumulativno pa sta v tm naredili 100 %, v kvadratnih metrih pa imata 99,2 %.

Plemenitilnica I je mesečno v tm dosegla 102,4 %, v kvadratnih metrih pa 103,4 %. Kumulativno

pa ima v tm 101,2 %, v kvadratnih metrih pa 100,5 %.

Plemenitilnica II pa ima v tm 100,2 %, v kvadratnih metrih pa 99,0 %. Kumulativno pa v tm 97,5 odstotka, v kvadratnih metrih pa 96,5 %.

Pod planom je torej samo plemenitilnica II, plemenitilnica I pa je pod planom samo v kumulativni, in to v kvadratnih metrih.

Za nedoseganje plana ni kriva plemenitilnica II sama, temveč pomanjkanje surovih tkanin. Če pa upoštevamo usluge te enote, po-

tem pa izvršuje plan po vseh pokazateljih.

Asortiment:

Asortiment se je bistveno poslabšal v tkalnicah, v predilnicah in plemenitilnicah pa je ostal na isti višini.

Na slabo izvrševanje plana asortimenta vpliva v tkalnicah stalna menjava artiklov, kar bo zmanjšalo izvrševanje asortimenta v bodočih mesecih tudi v plemenitilnicah.

Pokazatelji za vrednost, asortiment in kvaliteto pa so naslednji:

Enota	Vrednost Asortiment Kvaliteta			
	kum. mes.	kum. mes.	kum. mes.	kum. mes.
predilnica I	109.6	104.9	74.0	87.9
predilnica II (ef. kg)	111.6	104.5	82.9	77.4
skupaj	110.4	104.7	81.6	85.7
tkalnica I (votki)	112.6	111.0	55.7	78.0
tkalnica II	102.2	94.7	69.9	64.7
skupaj	108.0	103.8	60.2	73.9
plemenit. I (m²)	99.8	93.4	64.4	83.3
plemenit. II	102.2	97.7	66.4	62.7
skupaj	100.4	94.5	65.0	76.8

Intervju s predsednico sindikalne podružnice podjetja

(Nadaljevanje s 1. strani)
da se seznanimo z ustreznimi do-
ločbami novega zakona in pristo-
pimo k načrtnemu organiziranju
priprav.

Predvolilni zbori v ekonomskih
enotah so bili v času od 5. do 12.
maja. Izbor kandidatov za volitve
v obratne delavske svete in v cen-
tralni delavski svet je bil prepun-
šen prosti presoji volivcev na
samih zbiorih.

Tako torej ugotavljamo pri le-
tošnjem izboru kandidatov vse-
stransko aktivnost članov kolek-
tiva, velik interes in popolno od-
govornost v sleherni ekonomski
enoti.

**2. Po kakšnih kriterijih je orga-
nizacija izbrala letošnje kandida-
te za samoupravne organe?**

Kakih kriterijev ali ključev
za sam izbor letos ni kazala orga-
nizacija. Pojasniti moram, da
organizacija ni imela nalogo izbi-
rati kandidate, ker zakon pravi,
da se predlaga kandidate na sa-
mem zboru. Zato je bila naloga
organizacije samo pomagati pri
organizaciji sklicanja zborov.

Ob pregledu kandidatnih list po
končanih zbiorih pa se je ugotovi-
lo, da so tisti, ki so predlagali
na zbiorih kandidate, mislili tako
na žene, kot na mladino in da so
predlagali večino takih, ki so
v proizvodnji.

**3. Ali smatrate, da bodo novo-
izvoljeni organi pokazali večjo
aktivnost kot prejšnji?**

V to sem prepričana. Seda-
nji 85-članski CDS s takimi me-
todami dela, kot jih ima, ne more
biti ne vem kako aktiven, dela-
ven. To se je ugotavljalo na ko-
misijah za izdelavo statuta. Zato
je to vprašanje v osnovi že v sta-
tutu rešeno. CDS je zmanjšan na
45 članov. Tudi pristojnosti in
metode dela so spremenjene. Vse
to pa pomeni pogoj za boljše
delo. Se vedno je dobra dejavnost
CDS odvisna predvsem od članov
samih, njihovega interesa in za-
vzemanja za reševanje problemov
podjetja v celoti.

**4. O bodoči dejavnosti sindika-
tov v delovnih skupnostih in o
dosedanjih napakah in slabostih
je bilo verjetno dovolj govora tu-
di na V. Kongresu Zveze sindika-
tov Jugoslavije. Ali nam kot ude-
leženka lahko o tem poveste kaj
več?**

Peti kongres Zveze sindika-
tov Jugoslavije je veliko prispe-
val k nadaljnjemu razvoju našega
gospodarskega sistema. Osnovna
naloga kongresa, ki jo je v svo-
jem pozdravnem govoru postavil
tovariš Tito, je bila tudi jedro
referata tovariša Svetozarja Vuk-
manovića-Tempe. To je, kaj vse
je treba pokreniti za doseglo hi-
trejšega razvoja gospodarstva in
za zvišanje življenjskega standar-
da delovnih ljudi.

Kongres je podčrtal nujnost
sprememb v ekonomski politiki,
opomnil na obstoječe rezerve, ki
so še v neizkoriščenih kapacite-
tah, v zastareli tehnologiji itd. Za
dosego vsega pa se morajo sindi-
kalne organizacije in organi
upravljanja usposobiti, da na vseh
nivojih samostojno rešujejo go-
spodarske in družbene probleme,
ki se pojavljajo v procesu našega
nadaljnjega razvoja.

**5. Kaj nam lahko konkretnega
poveste o delu naše sindikalne
organizacije v preteklem letu?**

Preteklo leto je zelo po-
membno tudi za dogodke družbe-
no političnega življenja. Sprejeta
je bila nova ustava in izvedene so
bile volitve predstavnikov v
oblastvene organe. Vsa aktivnost
sindikata in prav tako naše sindi-
kalne organizacije je bila
usmerjena ob teh dogodkih v go-
spodarsko problematiko. Javne
tribune političnega aktivna, seje
tovarniškega odbora in seje izvrš-
nih odborov so bile posvečene
predvsem perečim proizvodnim,
ekonomskim in socialnim proble-
mom kolektiva. Da se bomo bo-
lje razumeli, naj povem, da smo
na seji tovarniškega odbora ob-
ravnavali kot aktualna družbeno
politična vprašanja: analize me-
sečnih osebnih dohodkov ter si-
stem delitve čistega in osebnih
dohodkov, proizvodno problema-
tiko itd. Vsi ti problemi pa niso
enkratnega značaja, so zelo za-
tevnj in zahtevajo daljši proces,

ne samo družbeno politične akti-
vizacije, pač pa tudi odločnejših
zahtev samoupravnih organov,
večjo mobilizacijo strokovnih
služb in tu pa tam tudi znatne
tehnološke in organizacijske iz-
boljšave.

**6. Kako so svoje naloge izvršile
sindikalne podružnice po ekonom-
skih enotah v pretekli mandatni
dobi?**

Izvršilni odbori sindikalnih po-
družnic ekonomskih enot ima-
jo vse bolj zahtevne naloge. Ka-
ko so izvršili svoje naloge v pre-
tekli mandatni dobi? Dovolim si
trditi, da rezultati političnega de-
la v pretekli mandatni dobi niso
povsem zadovoljivi, za kar je ne-
kaj opravičljivih vzrokov. Spreje-
ta nova organizacija dela, ki je
dala večjo samostojnost izvršnim
odborom in istočasno premajhna
pomoč tovarniškega odbora sta
povzročili določene neuspehe ozi-
roma boljše rešeno, glavne teme
razprav so bile nebitveni dogodki,
dočim smo aktualne probleme zno-
traj ekonomske enote močno za-
nemarjali. Lanskoletni občni zbor,
ki je postavil zahtevo pred vse
odgovorne sindikalne organe, da
morajo napraviti svoje programe
dela, pa je dosegel določen na-
predek in tako danes ugotavlja-
mo, da izvršni odbori v večini
ekonomskih enot postavljajo v
ospredje proizvodne probleme svo-
jih in sosednjih ekonomskih enot.

**7. Kakšen je program dela sin-
dikalne organizacije v bodoče?
Katere bistvene naloge si je po-
stavila za izboljšanje in poživitev
svoje dejavnosti?**

Kar zadeva program dela sin-
dikalne organizacije v bodoče, je
družbeno in politično zelo jasn.

Temelj našega bodočega dela je
postavil V. kongres Zveze sindi-
katov Jugoslavije. Obstaja samo
vprašanje in to predvsem v tek-
stilni industriji, kako zagotoviti
potrebna materialna sredstva za
nadaljnji dvig življenjskega stan-
darda zaposlenih, čeprav sem trd-
no prepričana, da imamo znotraj
kolektiva še skrite rezerve. Tu
mislim na organizacijo dela, za
katero lahko trdim, da še ni po-
segla po znanstvenih metodah in
da je prav tukaj še mnogo skri-
tega dohodka. Dvomim, da bi nas

uspeh na tem področju povsem
rešil iz sedanjih ekonomskih te-
žav, ne da bi se obenem tudi de-
litev dohodka med družbo in po-
djetjem spremenila v korist po-
djetja. Zato bodoče naloge sindika-
lne organizacije ne bodo lahke in
enostavne, ker bo moral biti na-
daljnji družbeno politični vpliv
tega organa zelo močan znotraj
kolektiva, kakor zunaj njega na
vseh odgovornih višjih forumih.

**8. V čem se odraža sodelovanje
organizacije s samoupravnimi or-
gani in ostalimi družbeno politi-
čnimi organizacijami?**

Opažam, da z odgovorom na
eno vprašanje zadevam istočasno
več vprašanj. Občutek imam, da
sem na to vprašanje že delno od-
govorila. V našem družbeno poli-
tičnem sistemu je vsak problem,
vsak ukrep, vsaka predvidena ali
sprejeta naloga stvar nas vseh,
zato lahko rečem, da je sodelo-
vanje nujno, tako s samoupravnimi
organi kot z drugimi družbeno
političnimi organizacijami.

**9. V kakšni povezavi je naša
sindikalna organizacija z občinsko
in z ostalimi organizacijami v ob-
čini?**

Naša sindikalna organizacija
ima stalne stike z ostalimi orga-
nizacijami, na zelo demokratičen
način in kot večje industrijsko
podjetje imamo tudi možnost
predlagati svoje člane v večino
obstojećih organov in organizacij
izven kolektiva ter smo tako isto-
časno po najkrajši poti obveščeni
o vseh važnejših družbeno poli-
tičnih dogodkih.

**10. Kaj menite nasploh o delu
in življenju naše delovne skupno-
sti v preteklem letu?**

Preteklo leto lahko smatra-
mo kot najpomembnejše leto po
združitvi. Obsežno investiranje
predvsem v tkalnicah, ukrepi za
premik asortimana in še vrsta
vzporednih sprejetih odgovornih
nalog so bili edini izhod za na-
daljni razvoj tekstilne industrije
zlasti tu v Kranju. Res smo pri
tem naleteli na vrsto težav v ko-
lektivu samem, ki pa jih postopo-
ma odpravljajo. Zato je potrebna
še večja odločnost in še tesnejše
sodelovanje vseh odgovornih or-
ganov znotraj kolektiva.

**11. Katere probleme in naloge
bomo v prihodnje morali prven-
stveno reševati in kako?**

Ena osnovnih nalog, ki jih
postavljajo sindikati v ospredje,
je zvišanje življenjskega standar-
da, akcija za odpravo osebnih do-
hodkov izpod 25.000 din, seveda
izključno na zvišanju produktiv-
nosti dela, in postopno uvajanje
skrajšanega delovnega časa. To pa
so naloge, ki se ne dajo opraviti
čez noč, ampak zahtevajo trezne
premisleke in odločitve.

**12. Kakšno je vaše mnenje o
statutu naše delovne organizacije?**

Kar zadeva statut naše de-
lovne organizacije sem težko ob-
jektivna, ker sem bila tudi sama
član statutarne komisije. Po oce-
nah razprav in danih pripomb od

strani članov kolektiva pa sodim,
da je pri nas statut v načelu do-
bil pravo mesto in pravo vsebi-
no.

Rada pa bi še to povedala. V
začetku intervjuja sem imela ob-
čutek, da so to odvečna vpraša-
nja, da mi brez koristi jemljete
že tako skopi prosti čas, vendar
sem kmalu spremenila svoje mne-
nje in spoznala, da je takšen
intervju prav koristen in dobra
oblika dobivanja raznih informa-
cij. Vam in uredniškemu odboru
pa priporočam, da bi podobne
intervjuje vključili kot stalno ru-
briko v našem časopisu, vendar ne
samo s predstavniki, pač pa pred-
vsem z neposrednimi proizvajalci.
Resno me zanima, kako na vse te
in podobne probleme gleda naša
tkalka, naša predica in še, kakšne
težave ima v svojem osebnem in
družinskem življenju. Urednik

Kako je z gradnjo prizidka plemenitilnice v obratu I

V prejšnji številki Tekstilca smo na drugi strani lahko občudovali
sliko prizidka s podpisom: gradnja prizidka plemenitilnice I hitro
napreduje. Podpis bi bil pravilen, če bi bila besedica hitro v nare-
kovaju ali pa, če bi bila namesto hitro beseda počasi brez narekovaja.
Gradnja tega prizidka je namreč lep primer, kako znamo pri nas
nekateri akcije, posebno pa gradnje vleči daleč preko predvidenega
roka, včasih celo v nedogled.

Jeseni preteklega leta je bil najavljen prihod dveh novih fini-
škalndrov, ki smo jih nabavili za odpravo ozkega grla v sedanji fazi
predelave finejših tkanin. Po večkratnem posvetovanju je bila končno
odobrena zanj lokacija, in to v prostoru, kjer sta se tedaj nahajala
dva dekatirna stroja. Ta dva bi začasno prestavili v prostor bivše
modilnice. Da bi pridobili na manipulativnem prostoru, je bilo skle-
njeno, da bodo izravnali steno, ki se na koncu kosmatilnice in deka-
tirnih strojev pod topim kotom obrne proti visoke stavbi, da se dalje
izdela nova stropna plošča in prizidek dvigne za eno nadstropje, kjer
bi bile pisarne. Ko bi bila plošča gotova, bi takoj montirali fini-
škalndra, v pridobljeni izpraznjeni prostor pa bi zopet preselili deka-
tirna stroja. To naj bi se zgodilo v treh do štirih mesecih po začetki
gradnji. Obrat plemenitilnice I je na to pristal, čeprav je moral za
transport zimskih tkanin do nove lokacije strojev in nazaj dodatno
zaposeliti dva delavca.

Načrt se je pričel lepo razvijati. Stari smodilni stroj so demon-
tirali, prostor popravili, dekatirna stroja prestavili in steno porušili.
Prizidek je dobil svojo podobo in tudi z gradnjo plošče ni bilo po-
sebnih težav. Prispela sta tudi fini-škalndra, ki smo ju postavili na
določeno mesto. Marca je pričel obratovati prvi, drugi pa te dni.
Toda, dekatirna stroja sta po sedmih mesecih še vedno v začasnem
prostoru, pa tudi na prizidku praktično ni opaziti bistvenih sprememb
in napredka.

Ljudje v obratu pa se sprašujejo: »Kdaj neki bo prizidek kon-
čan? Kdaj bomo preselili dekatirna stroja?«

M. P.

Produktivnost in kvaliteta v predilnici I

**Kako rešujemo grlo proizvo-
dne v čistilnici?**

Najtežje razmere v naši predil-
nici so v čistilnici, ki mora obra-
tovati vsako nedeljo 6 do 10 ur
včasih celo 16 ur, da zadostimo
proizvodnji v naslednjih fazah de-
la za tekoči delovni teden. Zlasti
je to važno za končno fazo za
prstančeve stroje. Posebno je to
prišlo do izraza v minulem mese-
cu, ko smo pričeli povečevati šte-
vilo vreten na prstančevih strojih.
Potrebo po preji sprejemajo naši
delavci v čistilnici z razumeva-
njem, saj brez negodovanja pride-
jo na delo kadarkoli je potrebno.
Vedo namreč, da pri tolikšem
pomanjkanju preje na tržišču za-
visi tudi od njih ali bodo nemo-
teno obratovali stroji v predilnici,
tkalnici in plemenitilnici.

Grlo proizvodnje narašča tudi za-
radi rednega vzdrževanja strojev
v čistilnici, kjer je stroje treba
redno negovati, da ne bi prišlo
do nepredvidenih zastojev, ki bi
povzročili težke posledice. Nave-
dene težave bodo minile šele kon-
cem leta, ko bomo lahko povečali
kapacitete čistilnice, kar zavisi od
zaključnih del prizidka, kjer mo-
ramo napraviti razne premike
strojev. Z ureditvijo kapacitet v
čistilnici predvidevamo tudi iz-
boljšanje kvalitete predelave
svitkov, kar bo v končni fazi vpli-
valo tudi na kvaliteto izdelane
preje. Občutno izboljšanje razmer
v čistilnici bo torej šele v začetku
leta 1965.

**Ali bodo kapacitete mikalnikov
zadoščale spričo porasta proizvo-
dne v končni fazi — ali ne bo to
vplivalo na slabšanje kvalitete
preje?**

Za predilce je bistvena naloga
kvalitetna predelava bombažnega
svitkovega runa na mikalnikih —
zato te stroje posebno pozorno ne-
gujemo. Glede povečane proizvod-

nje na teh strojih pripominjam,
da so le za okoli 60 % dani pogoji
za povečano proizvodnjo, ne da
bi se znižala kvaliteta predelava
svitkovega runa. Zakaj ne 100 %?
Zato, ker smo prekinili z dokonč-
no ureditvijo mikalnikov. Verjetno
bo zanimivo, če povem, da smo na
lestvici produktivnosti (v jugoslo-
vanskem merilu) kar zadeva zapo-
sleni v mikalnici na zadnjem me-
stu, pa v kljub temu le s težavo in
s stalno vzgojo zaposlenih na mi-
kalnikih uveljavljamo načela pra-
vilnega dela na teh strojih. Veli-
ke težave povzroča na mikalnikih
stalno menjavanje loncev, mikal-
nikovega pramena, ki so za takšno
proizvodnjo premajhni. Da bomo
lahko povečali proizvodnjo na mi-
kalnikih, bomo morali zaposliti
še po eno proizvajalko na izmeno.

Urediti pa bo treba še 14 mikalni-
kov, ki sedaj niso sposobni za
kvalitetno mikanje in služijo le
za predelavo staničnih vlaken z
razmeroma zelo nizko proizvod-
njo.

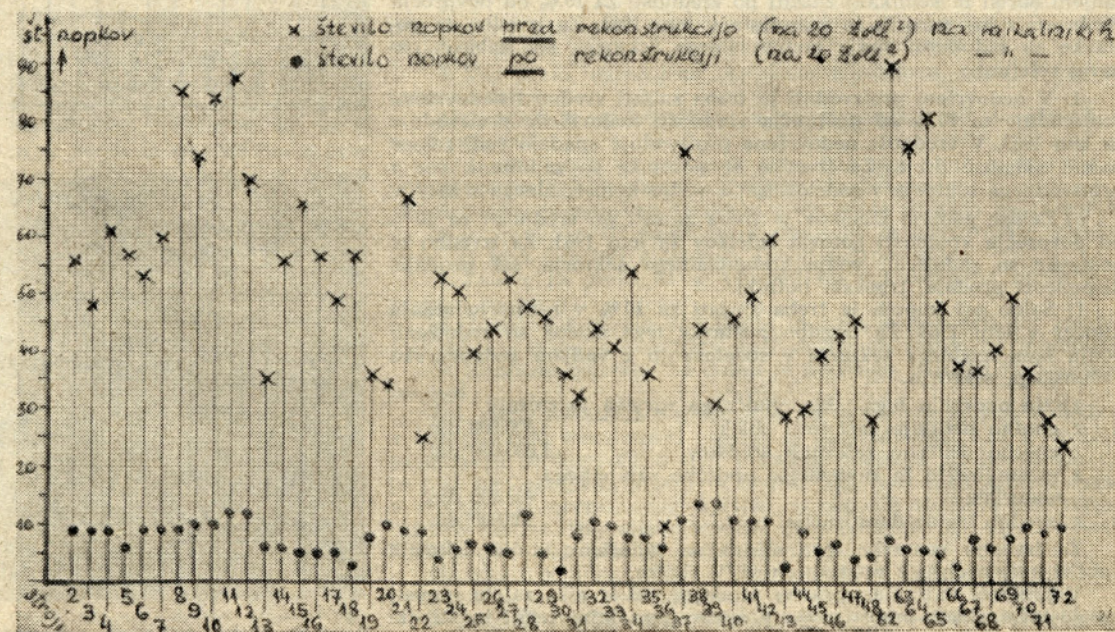
Marsikdo bo dejal: »Kaj še ho-
čete, saj smo vendar vložili
ogromno sredstev v predilnico I.«
To je dejansko tudi res, vendar je
za popolno ureditev še vedno pre-
malo. Predvsem je nujna še pre-
delava mikalnih glav od 9 col na
20 col in ustrezna ureditev prve
pasaže raztežalk ter naprav za iz-
ločanje sviza odnosno prahu iz
mikalnice. Zanj zato, ker človek,
ki dela na mikalnikih zasluži, da
tudi njemu okolje dela enkrat
uredimo, vsaj približno tako, kot
ga imajo proizvajalci na ostalih
fazah dela.

**Kje in kako se najbolj odraža
kvalitetna predelava na mikalni-
kih pred in po rekonstrukciji?**

Najbolj nazorno bo to pokazal
diagram gibanja nupkavosti ko-
prene (glej diagram). Od stopnje
nupkavosti koprene v glavnem za-
visi izgled izpredene preje; čim viš-
jo število predemo, tembolj so
nupki v preji opazni in tembolj
nezaželeni.

(Glej diagram II!)

Diagram kaže, da so bila vlože-
na sredstva v rekonstrukcijo iz-
redno pomembna, saj smo občut-
no izboljšali prejo in tudi blago,
ki je imelo pred rekonstrukcijo iz-
gled smrkovega platna. Ne mo-
remo pa zahtevati, da je mogoče
izdelati prejo brez nupkov, saj tu
(Dalje na 4. strani)

Kako izgleda načrtno in konkretno delo samoupravnih organov

V sestavku bi rad prikazal, kako načrtno so se samoupravni organi MARIBORSKE TEKSTILNE TOVARNE lotili postavljene naloge: AKTIVIZACIJA CELOTNEGA KOLEKTIVA ZA VEČJI DOHODEK PODJETJA.

Iz sklepov 20. redne seje njihovega centralnega delavskega sveta sledi naslednje:

Široka aktivizacija kolektiva za ustvarjanje večjega dohodka je zajela ves strokovni kader, obratne svete EE, ter člane kolektiva, ki so na posvetovanjih temeljito obdelali problematiko ter s konkretnimi predlogi dokazali, da je ustvaritev večjega dohodka z dobrim gospodarjenjem, z lastnimi silami, znanjem in vsestranskim prizadevanjem možna in dosegljiva.

Obratni delavski sveti EE so svoje predloge skrbno pripravili. Prav tako skrbno in dosledno pa bodo morali vključiti slehernega proizvajalca pri realizaciji zadolžitve, ki so jih sprejeli. Predlogi, ki so jih OD ekonomskih enot predložili centralnemu delavskemu svetu, so postali z današnjim dnem ZANJE ZAKON in jih morajo pričeti takoj izvajati, vendar na osnovi OBSTOJEČIH KAPACITET, ne pa na osnovi novih nabav.

Nadalje je CDS potrdil sklepe, ki jih je predložila komisija na podlagi razprav in predlogov, sprejetih na sestanku strokovnega sveta.

SPREJETI SKLEPI PA IZGLEDAJO TAKOLE:

— Pri proizvodnji preje je treba doseči znižanje stroškov v znesku 77 milijonov dinarjev. To znižanje bo doseženo po predlogu proizvodnega sektorja po sledečih elementih:

- z revizijo standardov mešanic v predilnicah,
- z revizijo normativov mešanic z vključitvijo ustreznih kvalitete bombaža in z intenzivnejšo vključitvijo regeneracije.

Za izvedbo tega sklepa so zadolženi: vodja priprave predilnice, tehnični vodja predilnic, klaser, vodje predilnic in vodja komercialnega sektorja preko šefa nabave surovin.

— Pri predelavi preje in proizvodnji tkanin je treba doseči znižanje v znesku 4,2 milijona dinarjev.

Ta znesek bo dosežen z znižanjem odstotka odpadkov v letu 1964 za 4%.

Za izvedbo tega sklepa so zadolženi: vodja operative tkalnic, vodja delovne enote centralne priprave A in B, vodja delovnih enot tkalnic.

— Pri barvanju preje in tkanin ter plemenititvi le-teh je treba doseči znižanje v znesku 46 milijonov dinarjev.

To znižanje bo doseženo s smotnejšo uporabo barvil in kemikalij ter z izboljšanjem tehnoloških postopkov, kakor tudi z omogočanjem racionalnejšega koriščenja barv.

Zadolženi so: vodja proizvodnje plemenitilnic, vodje delovnih enot plemenitilnic v sodelovanju z vodjem komercialnega sektorja po vodji nabave.

— Uporabo tehničnih tkanin (tekačev) je treba znižati za 1,7 milijona dinarjev.

To znižanje bo doseženo po predlogu proizvodnega sektorja s primernejšo kvaliteto tekačev in racionalnejšo uporabo.

Za izvedbo so zadolženi: vodja proizvodnje plemenitilnic in vodje delovnih enot, ki uporabljajo tehnične tkanine.

— Pogonsko režijo je znižati za 231 milijonov. To bo možno doseči z znižanjem elementov pogonske režije, dalje s povečanjem obračanja prometa z zaboji.

Zadolženi so: vodja pogonskega sektorja in vodje delovnih enot.

— Upravno prodajno režijo je treba znižati za 77 milijonov.

Od tega je računati na postavko osvajanja nove proizvodnje 13 milijonov.

Znižanje te režije bo doseženo pri posameznih stroških upravno prodajne režije, kot sledi:

a) embalaža, pri kateri se morajo stroški znižati za 7,5 milijona din. Po študiju delavcev komercialne službe se zaboji kot embalaža morejo zamenjati z drugo cenejšo embalažo, kot na primer: z valovito lepenko in podobnim, ne da bi pri tem padla kvaliteta odpreme tkanin in varnost pošiljk pri transportu. Stremeti je za tem, da se bo čim več finalnih izdelkov odpremljalo v remfuznem stanju.

Zadolženi so: vodja komercialnega sektorja, vodja prodaje in vodje vseh skladišč;

b) obresti od kreditov je treba znižati za 21.000.000 din. To bo doseženo z znižanjem kratkoročnih kreditov, ki potegnejo za seboj znižanje zalog, to je nedovršene proizvodnje gotovih izdelkov in terjatev. S tem v zvezi se znižajo tudi zaloge barv in kemikalij. Vodja proizvodnega sektorja bo pregledal obstoječo zalogo barv in kemikalij in ugotovil presežno količino tega materiala, ki naj se proda. Presežek zalog po normativih se mora vrniti uvoznikom, s tem da se za vrnjena barvila in kemikalije kupijo nova.

Za izvedbo postavke tega sklepa so zadolženi: vodja proizvodnje plemenitilnic, vodja proizvodnega sektorja v sodelovanju z vodjo komercialnega sektorja, referentom nabave barvil in kemikalij ter računovodski sektor.

c) Zaloge surovin in materiala (razred 3) je treba vključno z znižanjem barvil in kemikalij znižati po vrednosti za 10% od povprečja vrednosti zalog surovin in materiala v letu 1963. Za izvedbo te postavke so zadolženi: vodja komercialnega sektorja, šef nabave, nabavni referent.

d) V nedovršeni proizvodnji je treba znižati vrednost nedovršene proizvodnje za 10% od povprečja vrednosti nedovršene proizvodnje za leto 1963. V vrednost nedovršene proizvodnje spadajo tudi zaloge ročnih skladišč preje. Za izvedbo te postavke so zadolženi: vodja proizvodnega sektorja v sodelovanju z vodjo komercialnega sektorja.

e) Zaloge gotovih izdelkov je treba znižati po vrednosti za 10% od povprečja vrednosti gotovih izdelkov za leto 1963. Za izvedbo te postavke so zadolženi: vodja komercialnega sektorja, šef prodaje, disponenti prodaje, trgovski potniki.

f) Saldo pri kupcih je treba znižati za 10% v razmerju stanja kupcev v letu 1963. Za izvedbo postavke tega sklepa so zadolženi: vodja komercialnega sektorja v sodelovanju z vodjem gospodarsko računskega sektorja.

- Na področju higienskega tehničnega varstva je znižati:
 - z enotno delitvijo zaščitnih oblek 3.200.000 din
 - z enotno delitvijo zaščitnih sredstev 1.000.000 din
 - z racionalnejšo in smotnejšo uporabo sanitetnega materiala 400.000 din
 - z izvedbo lastne deratizacije 500.000 din

Za izvedbo postavke tega sklepa so zadolženi: vodja delovnih enot v sodelovanju z referentom HTV službe.

V predmet znižanja upravno prodajne režije niso zajete obresti na poslovni sklad, amortizacija v upravno-prodajni režiji in stroški za osvajanje nove proizvodnje. Za izvedbo tega sklepa, kolikor odgo-

vorne osebe niso zajete od postayke a do f, so odgovorni vodje sektorjev.

— Proizvodnjo je treba zvišati najmanj za 1% v razmerju dosežene proizvodnje v letu 1963, za kar se bo dohodek v podjetju povečal za 78.000.000 din.

Povečanje proizvodnje bomo dosegli z vsklajevanjem proizvodnih kapacitet vseh treh osnovnih dejavnosti, to je pređenjem, tkanjem, plemenitjenjem ustreznih, donosnih finalnih izdelkov, s stalnostjo proizvodnje, standardizacijo tehnoloških postopkov ter z uvajanjem polkontinuirnih in kontinuirnih tehnoloških postopkov. Za izvedbo tega sklepa sta zadolžena: vodja komercialnega sektorja in vodja proizvodnega sektorja.

— Potrebno je spremeniti in dopolniti proizvodni program, za kar se bo dohodek podjetja povečal za cca 200.000.000 din.

Dohodek bo dosežen z uvedbo artikla Kaira 88 in 105 cm. Ada in Avala, s povečanjem artikla Solun in spremembo širine artikla Ni-nočka na 80 cm.

Uvesti je treba artikel Kanafas 140 cm v širini 124 cm. Spremeniti bo treba tehnični sestav sedanjega artikla Tkalka — cel — muslin. Pri teh artiklih je treba poiskati nove cene, ki bodo pokrivala vsaj osebne dohodke. Za izvedbo tega sklepa sta zadolžena vodja proizvodnega in komercialnega sektorja.

— Potrebno je doseči maksimalne cene artiklov, za kar se bo dohodek povečal za 50.000.000.— din. Za izvedbo tega sklepa je zadolžen vodja komercialnega sektorja v sodelovanju z ekonomsko planskim sektorjem.

— Poboljšati je kvaliteto izdelkov, za kar se bo dohodek povečal za 70.000.000 din.

K temu prispevajo bombažne tkanine 20.000.000 din, volnene tkanine 50.000.000 din. Za izvedbo tega sklepa so zadolženi: vodja kontrolne službe in vodja proizvodnega sektorja.

— Zmanjšati je količino kg ostankov za 20 ton, za kar se bo dohodek povečal za 24.000.000 din.

To bo doseženo z boljšo klasifikacijo tkanin v merilnicah in izboljšanjem kvalitete v proizvodnji. Za izvedbo tega sklepa sta zadolžena: vodja kontrolne službe in vodja proizvodnega sektorja.

(Dalje na 5. strani)

Produktivnost in kvaliteta v predilnici I

(Dalje s 3. strani)

vplivajo surovine, vlaga in slično. Brez popkov je možno izdelati le česano prejo, vendar tudi to ne brez težav.

Ali obstoja grlo proizvodnje tudi na raztezalkah? Kako je s kvaliteto predelavo bombaža na teh strojih in kakšna je produktivnost?

Pri sedanjih in trenutno predvidenih kapacitetah vreten prstančevih strojev za enkrat ni te bojazni, seveda od povprečno predene številke Nm 38 navzgor in pri ustreznem asortimentu. Na teh strojih namreč skoraj nikoli ni skladnosti med asortimentom in količinsko zmogljivostjo stroja. V kvalitetnem pogledu smo napravili korak naprej, ker smo izločili iz proizvodnje raztezalke, ki so nam mnogo let povzročale nekaliteten produkt. Glede produktivnosti smo na tem delovnem mestu (v jugoslovanskem merilu) na sedmem mestu, kar je pri slabi ureditvi mikalnikov še kar dobro mesto. Kolikor bi izvedli še potrebne ureditve mikalnikov, bi v produktivnosti na obeh fazah verjetno uspeli doseči eno prvih mest.

Flajerji v predilnici so novi ali

pa rekonstruirani. Kakšna je kvaliteta in kako je s produktivnostjo v tem oddelku?

Kvaliteta izdelkov teh strojev ustreza sodobnim potrebam naše predilnice, vendar je potrebna dosledna nega stroja, ustreza kvaliteta strokovnega kadra in izvežbanost flajerj. Takšne razmere pri nas trenutno tudi obstajajo.

Po produktivnosti smo (v jugoslovanskem merilu) na devetem mestu, kar je kar zadovoljliva stopnja, predvidevamo pa še izboljšanje, in to po končni ureditvi in premestitvi Rieter flajerji na planirana mesta. Omeniti moram, da smo bili prvotno v produktivnosti na teh strojih na zadnjem mestu, in tokrat, ko je imel vsak flajer svojo posluževalko. Po dolgotrajnem študiju, opazovanju in dokazovanju nam je uspelo stopnjo produktivnosti v minulem letu dvigniti. Sedaj poslužuje proizvajalka 1,5 do dva flajerja. Pri tem ugotavljamo višjo proizvodnjo in enako kvaliteto produkta.

Kakšne uspehe beležimo na prstančnih strojih?

Po delni rekonstrukciji teh strojev smo sicer izboljšali kvaliteto preje, vendar ne v tolikšni meri, da bi bili lahko zadovoljni.

Res je, da skušamo odpraviti vse subjektivne momente, ki vplivajo na izdelavo nekvalitetne preje, vendar so mnogi tudi objektivni. Zlasti trdim, da lepo izdelane preje na »Pc« strojih (votek) brez zamenjave raztezal na teh strojih ne bomo uspeli izdelati nikoli, ker so bila doslej vložena finančna sredstva za kvalitetno izdelovanje preje neuspešna. Prav tako ne odgovarjajo več preje na »Wc« strojih enoconska raztezala »UT 2«. Tekom letošnjega leta predvidevamo preureditev na dvoconsko raztezalo »UT 3«, ker bo tako izdelava kvalitetne preje boljša.

V precejšnji meri nam koristijo potujoči izpahovalni in sesalni ventilatorji, ki prah in sviz odpravijo in s tem v splošnem preprečijo tvorbo zapredkov v preji. Zapredki so namreč ena največjih ovir za izdelavo lepe tkanine. Da je to dejansko res, čutimo na reklamacijah tkalnice I, ki reklamira takoj, kadar imamo vzdrževalna dela na teh ventilatorjih.

Glede produktivnosti na teh strojih smo dosegli največji uspeh, in to s pravilno organizacijo dela. Lahko se prišteva med prve (v jugoslovanskem merilu). To je v precejšnji meri za sluga ljudi, ki so v tem oddelku zaposleni, in pa vloženih sredstev za izvedeno erkonstrukcijo.

Zelo nazorno nam gibanje produktivnosti prikazujejo diagrami za leto 1961, 1962 in 1963, ki vertikalno prikazujejo gibanje odnosno dviganje produktivnosti iz leta v leto in iz meseca v mesec. Diagrami izvirajo iz preciznih analiz o produktivnosti Tekstilnega inštituta v Mariboru, in so predvsem dokaz delovne borbenosti naših perdic, ki pri optimalnih pretrgih 130 na 1.000 vretenskih ur poslužujejo od 1000 do 1600 vreten (v letnem povprečju 1963 analizirano 1054 vreten) kar pa se bo v letu 1964 še občutno dvignilo.

(Glej diagram III!)

Sličen uspeh beležimo pri naših prisukovalkah odnosno snemalkah, ki po številu snemanih kopov 525 na osebo (letno povprečje) zasedajo drugo mesto v državnem merilu pri povprečni Nm 38,7.

Zelo zanimiv je prikaz % stopnje organizacije dela v posameznih letih in dviganje te organizacije v skladnosti z dviganjem produktivnosti.

(Glej diagram II!)

Uspeh naših ljudi: predic, flajerj, mojstrov in drugih, zaposlenih v predilnici je res viden. Vse je rodila enotna misel vseh: dvig kvalitete in produktivnosti in vzporedno dvig osebnih dohodkov slehernega člana. Pri vsem tem ni bilo zaman plodno sodelovanje našega ODS in družbeno političnih organizacij naše EE.

Marjan Strniša

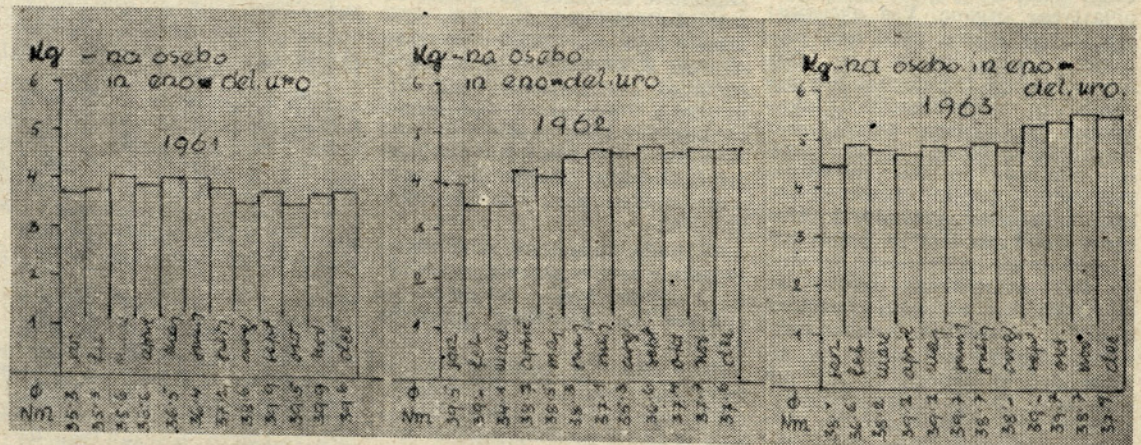
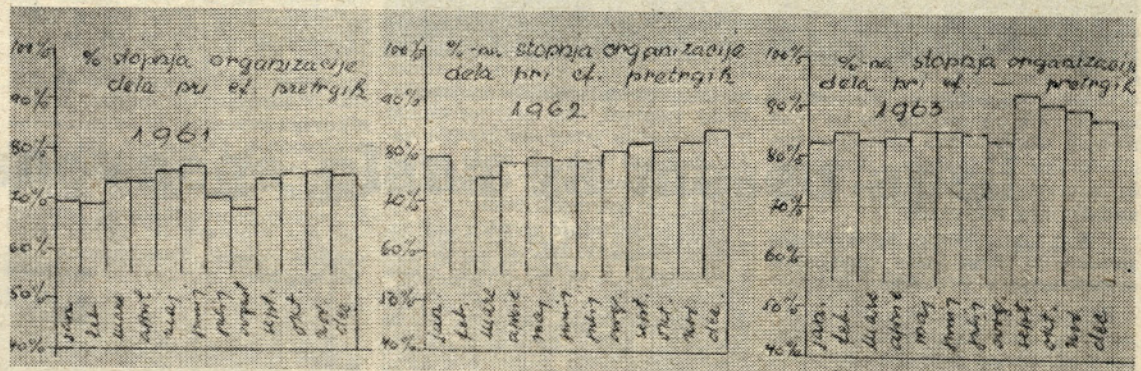

Diagram II je zgoraj, diagram III spodaj

Tudi za ples je bilo poskrbljeno

Piknik za člane na Podblici

Prišlo je prvomajsko jutro. Malce nezaupljivo smo gledali na težke oblake nad nami, vendar je barometer le kazal na boljše. Vsak je hitel, da bi lepo in veselo preživel prvomajске praznike, v družbi svojih prijateljev, sorodcev in sodelavcev, mnogi pa v krogu svoje družine in z boljšo polovico.

Za naše člane je Zveza borcev Tekstilindusa organizirala prijetno proslavo v vasi Podblica. Verjetno mi bodo vsi, ki so se prireditve udeležili, priznali, da je bilo to res prijetno praznovanje.

Ze zgodaj zjutraj so člani hiteli proti obratu I, od koder je vsako uro vozil naš avtobus brezplačno

proti Podblici. Ze dolgo člani niso bili tako točni, kot tokrat. Avtobus je kljub polni obremenitvi hitro brzel proti vznožju Jelovice. Veselo razpoloženje se je pričelo že v avtobusu, nadaljevalo pa se je vse do odra prireditve. Tam so se nekateri hitro malce podprli, nakar si je vsak po svoje nasel v bližini »tancpodna«. Kulturni program se je pričel s tradicionalno zamudo, vendar so to le redki opazili. Vsi smo bili že v »švungu«, in to neglede na vrsto zabave, na spol in starost. Nenadoma je precej hrupen mir prekinil glas tov. Likozarja.

Med kulturnim programom so se na odru zvrstili učenci osnovne šole Lucijana Seljaka iz Stražišča in učenci šole iz Podblice. Recitacije in pesmi so marsikoga spomnile na težke razmere okoli praznovanja tega praznika pred vojno in med vojno. Prisotni so nastopajoče nagradili z glasnim odobravanjem in ploskanjem. Za poživitev pa je še poskrbelo folklorna skupina društva »Svoboda« iz Podblice. Po končanem kulturnem programu so igrali poskočnice glasbeniki s Primskovega pri Kranju. Vrtilo se je mlado in staro. Nič več se nismo držali v skupinah. Vse je bilo sproščeno in zabava je postala res zabava. Vsi smo bili dobre volje, posebno še tisti, ki so prišli brez svojih družic. Predstavnica ženskega spola namreč ni manjkala, pa je to izkoristil tudi kak »begunec«, ki je zlezal »čez plot«. Ob dobri in hkrati ceneni jedi in pijači so prireditelji poskrbeli še za specialitete. Prašič v krušni peči je bila menda ena najboljših. Dež, ki se

je enkrat ali dvakrat pojavil, se je kmalu umaknil in pustil, da smo uživali. Kmalu so nam najavili tudi finale. Napovedovalec je po-

Učenka iz šole Lucijan Seljak

vabil na oder 5 predstavnikov moškega spola, nakar je najavil tekmovalje. Prisotne je opozoril tudi na posebna pravila. S krožnika je bilo treba pojesti vsebino in to brez uporabe rok. Prvaka v hitrosti pospravljanja teh dobrin je čakala nagrada.

Tekmovanje se je pričelo. Kandidati so se različno kremžili, ko so »žrli« precej popoprano, kislo in obenem okusno mesto. Seveda ni treba posebej poudarjati, da je bil smeh pri gledalcih na »peclju«. Kako se človek ne bi krototal, ko so pa imeli več na obrazu kot v ustih. Tudi kretnje so bile čudovite. Istega tekmovalca so se potem udeležile tudi ženske, ki niso bile nič manj borbene kot njihovi predhodniki.

Po tekmovalstvu se je pred mikrofonom zvrstilo še nekaj prijetnih ljudi. Glavno besedo je imel Stefan, ob strani pa mu je stal nam že znani Fajfič. Tudi sam sem nekaj »klofov«, vendar mi beseda ni in ni hotela iz ust. Splošna zabava se je potem nadaljevala v polnem tempu vse do večera.

Vsi so bili s prireditvijo zadovoljni. Mnogi so dejali, da bi se takih prireditev še udeležili. Kaže, da je bila pot za ZB Tekstilindusa dobra in izvedena v splošno veselje in zadovoljstvo mnogih članov kolektiva. Tež

Kako izgleda načrtno in konkretno delo samoupravnih

Z izvedbo teh sklepov, za kar je potrebno aktivizirati celoten kolektiv, se bo dohodek povečal za 924.100.000 din.

Obračun doseženih rezultatov predloži vodja gospodarsko računskega sektorja v sodelovanju z ostalimi sektorji in službami delavskemu svetu, ki obravnava vzroke in razloge eventualnih zastojev oziroma spremembe, ki so nastale v tem obdobju, in sprejme ustrezne ukrepe.

Pri obravnavi predlogov za ustvaritev večjega dohodka je centralni delavski svet sklenil naslednje:

— takoj se mora pričeti z izvrševanjem zadolžitve, ki so jih sprejele posamezne ekonomske enote in oddelki, vendar naj le-te pri tem ne vidijo samo sebe, temveč gledajo kolektiv kot celoto. Izvajanje temelji na individualni odgovornosti.

— osnovni poudarek mora biti na dobri pripravi za delo, da bo lahko proizvajalec kvalitetno opravil svoje delo. V to pripravo je vključiti ves strokovni kader;

— vo nerenabilno proizvodnjo preusmeriti tako, da bodo nova predvidevanja omogočila večji dohodek, s tem pa tudi večje osebne dohodke proizvajalcev ter potrebne sklade podjetja;

— smotrno izkoriščanje fonda delovnega časa;

— preusmerjanje kadra v višjo kvalifikacijo;

— hitra in dosledna informiranost kolektiva: vsakomur mora biti razumljivo, da pomeni:

1% plana cca 78 milijonov,

znižanje proizvodnje za 1% tudi znižanje OD za 1,9%,

znižanje cene za 1% znižanje OD za 4%,

zvišanje proporcionalnih stroškov za 1% znižanje OD za 2%;

— seznanjati člane kolektiva s cenami osnovnega materiala in utenzilijami;

— razmisliti o načinu stimulacije potrošnje materiala za vzdrževanje strojnega parka;

— tekoče prijavljati strojelome ter okvare elektromotorjev itd.

V ILUSTRACIJO NAVAJAMO SE PREDLOGE TREH PREDILNIC Predilnica I

1. Stednja z bombažem: zmanjšati promet za 10%, kar znaša letni prihranek cca 1.150.000 din
2. S pazljivim ravnanjem s cevkami, da ne ležijo po tleh, da se ne pohodijo ali povozijo, lahko prištedimo še 0,5%, kar znaša letno cca 250.000 d.n
3. S pravočasnim ugašanjem luči in s takojšnjo ustavitvijo neobremenjenih elektromotorjev se lahko prištedimo na električni energiji za cca 0,9% letno 630.000 din
4. Z instruktažo o vplivu osnovnega proizvajalca na poškodbe utenzilij in kontrole teh, bomo planirane stroške znižali za 1% ali letno za 200.000 din
5. S čuvanjem strojnega parka — zavestnim delom osnovnega proizvajalca kakor tudi nadzornega osebja, bomo stroške popravila strojev znižali za 11%, kar zneso letno 520.000 din
6. S poučevanjem proizvajalcev in dosledno medfazno kontrolo, da bi odpravili posluževalne napake in s tem olajšali kvaliteto preje, bomo znižali bonifikacije za 22%, kar zneso v letu 630.000 din
7. Z odpravo zastojnih ur zaradi pomanjkanja predpreje 0,3% in pomanjkanja cev 0,1% pridobimo na osebnem dohodku letno 540.000 din
8. Za zvišanje produktivnosti v pripravi predilnice se bo razširil front posluževanja v česalnici in na flajerjih. S tem bomo zmanjšali število zaposlenih od planiranih 417 na 411 ljudi, kar zneso letno 965.000 din

Skupaj 4.615.000 din

9. Za uspešno poslovanje EE z namenom, da bi dvignili dohodek, bomo uvedli še naslednje ukrepe:

- a) odpraviti moramo neopravičene in zmanjšati opravičene izostanke,
- b) omejiti na minimum odhajanje z dela,
- c) za zainteresiranje vseh članov EE uvajamo zbiranje predlogov za izboljšave, bodisi tehnične ali organizacijskega značaja,
- d) sprejeti sklep ODS o nadoknadenju zastojnih ur zaradi izpada električne energije moramo dosledno izvajati, da bomo izpolnili proizvodni plan.

Zgoraj navedeni predlogi so bili prediskutirani, vodja EE pa je izdal zadolžitve po posameznikih, na izmenskih sestankih pa bomo seznanili vsakega posameznega proizvajalca.

Dolžnost nas vseh je, da o vsem točno informiramo delavce in jih pritegnemo k skupnemu izvajanju sklepov po teh predlogih.

Predilnica II

- a) širitev fronta posluževanja,
- b) zmanjšati delovno silo,
- c) poostri interne kriterije za kvaliteto,
- d) izkoriščanje strojev.

Predilnica III

1. Z doslednejšim delom po vseh fazah proizvodnje znižati količino odpadkov surovine (sintetike, staničevine in bombaža) na minimum.

2. S tesnim sodelovanjem s klasično službo v podjetju do maksimuma izkoristiti kvaliteto bombaža za izpredenje čim višjih (dražjih) števk preje.

3. Vso prejo, namenjeno tkalnicam kombinata, presti samo na trdih cevkah.

4. Razširiti front posluževanja na raztezalkah od dosedanjih 3 na 4 raztezalke.

5. Z ustaljenim sortimentom stan. barvaste preje in leacryla v večjih količinah bi se znatno dvignila produktivnost.

6. Stalno pomanjkanje sukane preje bi se ublažilo na ta način, da se v predilnici III montira in usposobi za obratovanje sukalni stroj, ki že 3 leta leži v tkalnici Tabor neusposobljen.

7. Zaboje za prejo, ki se uporabljajo v kombinatu, opremiti z zapirali na vijak.

8. Zaostriti kontrolo prihajanja in odhajanja z dela ter zmanjšati razna odhajanja iz obrata med službenim časom na minimum.

9. Kontrolo bolnikov na domu je potrebno zaostriti in dosledno izvajati.

Tak način reševanja problematike za ustvaritev večjega dohodka v tem podjetju mora roditi uspehe, ki so predvideni. Ker je večidel navedenega problematično tudi v našem podjetju, ne bo napak, če bi podobno akcijo pripravili in izvedli tudi naši samoupravni organi ob pomoči operativnega vodstva, strokovnih služb in slehernega člana kolektiva. Objavljeni izvleček nam bo lahko v veliko pomoč! Zgolj zaradi tega smo ga tudi objavili.

(Uredništvo biltena MTT prosimo, da nam tega ne zamerijo, čeprav smo to storili brez njihovega dovoljenja)

V prejšnji številki smo obljubili nekatere sestavke, vendar nismo dobili nobenega, vsaj ne pravočasno. Brali jih boste zato šele v prihodnji številki.

Uredništvo

Brez besed

Tudi tu je komentar odveč

Srečanje s športniki BPT iz Tržiča

V ponedeljek, 27. aprila 1964, je bilo v počastitev praznika dela, srečanje športnikov BPT in našega podjetja. Tekmovali so v nogometu, kegljanju, namiznem tenisu, streljanju in šahu.

Naša sindikalna podružnica je v ta namen uvedla prehodni pokal, katerega dobi tista ekipa, ki

zmaga v več panogah. Prvi zmagovalci so športniki našega podjetja, saj so zmagali z rezultatom 4:1. Prihodnje srečanje bo drugo leto v Tržiču in istih panogah.

Po tekmovalstvu je bila v restavraciji v obratu I razglasitev rezultatov in pogostitev. Predsednik sindikata Ančka Rozman je kape-

tanu naše ekipe izročila prehodni pokal.

Gostje iz Tržiča so bili z rezultati zadovoljni, a za prihodnje srečanje so prepričani, da bo ostal pokal v Tržiču. Takole je dejal tov. Prešeren: »Za drugo srečanje v Tržiču se bomo bolje (Dalje na 9. strani)

Volitve v delavske svete

(Dalje s 1. strani)

odločno uvaja to, kar zahteva sam življenjski razvoj.

Temeljni zakon o volitvah delavskih svetov in drugih organov upravljanja v delovnih organizacijah uvaja torej vrsto pomembnih novosti, s katerimi se moramo seznaniti.

Volilno pravico imajo po novem zakonu vsi člani delovnega kolektiva. Po dosedanjih predpisih so imeli volilno pravico le delavci v stalnem delovnem razmerju in stari nad 18 let. Po novem zakonu pa so v skladu z načeli ustave nosilci samoupravljanja vsi delovni ljudje, ki s svojim delom sodelujejo pri ostvarjanju dohodka. Tako imajo volilno pravico vsi delavci v rednem delovnem razmerju, ne glede na starost, pa tudi sezonski delavci, če so sklenili delovno razmerje za najmanj 3 mesece ali tudi manj, če tako določa statut podjetja, dalje vsi honorarno zaposleni, pa tudi tisti, ki se pri delovni organizaciji s šolanjem ali praktičnim delom usposabljaajo za določen poklic (vajenci); volilno pravico imajo celo tuji državljani in osebe brez državljanstva, če imajo stalno bivališče v naši državi in če so zaposleni s polnim delovnim časom že najmanj leto dni.

Glede samega sistema volitev prinaša novi zakon pomembne novosti. Člani delavskega sveta se odslej volijo za dobo dveh let in to tako, da se vsako leto izvoli polovica vseh članov delavskega sveta. Doslej so se vršile volitve vedno tako, da se je izvolilo vsakokrat celotno število članov delavskega sveta. Mandatna doba pa je bila eno leto, pri čemer je pripomniti, da se je zadnjih par let s posebnim predpisom podaljšala mandatna doba še za eno leto, tako da je isti delavski svet dejansko upravljal dve leti. Po novem zakonu bo vsak član delavskega sveta izvoljen za dobo dveh let. Izjema velja le za letošnje volitve, ko bomo prvič volili delavske svete po novih predpisih. Zato bomo letos izvolili polovico članov delavskega sveta le za eno leto, drugo polovico članov pa za dve leti. Od naslednjega leta naprej pa bomo vsako leto volili polovico članov delavskega sveta.

Novi zakon uvaja načelo rotacije. Nihče ne more biti dvakrat zaporedoma izvoljen za člana delavskega sveta. To načelo o omejitvi ponovne izvolitve pa se bo uporabljalo šele od letošnjih volitev naprej. To se pravi, da se pri sedanjih volitvah lahko določijo za kandidate tudi dosedanje člane delavskega sveta. Posebej še določa novi zakon, da določba o omejitvi ponovne izvolitve tudi ne velja za tiste člane delavskega sveta, ki bodo pri letošnjih volitvah izvoljeni le za dobo enega leta — to se pravi, da bo tak član delavskega sveta prihodnje leto lahko ponovno določen za kandidata. Seveda pa tudi pri kasnejših volitvah ne bo ovire, da ne bi mogel biti nekdo, ki je bil dve leti član centralnega delavskega sveta, naslednje leto izvoljen v kak drug organ upravljanja — na primer v obratni delavski svet. Za centralni delavski svet pa bo lahko ponovno kandidiral po presledku najmanj enega leta.

Z uzakonjenjem gornjih načel je novi zakon smotrno rešil dva problema. S tem, da se bo vsako leto volilo le polovico članov delavskega sveta, je zagotovljena kontinuiteta pri delu tega organa. To se pravi, da delavski svet ne bo nepravilno stopil pred odgovorne naloge, ki se mu nalagajo, ker bo vedno v njem polovica članov še iz prejšnjega leta, ki bo razpolagala s potrebnimi izkušnjami in znanjem. Z omejitvijo ponovne izvolitve pa se zagotavlja, da bo čim večje število članov delovnega kolektiva vključeno v upravljanje v delovni organizaciji.

Novi zakon je uzakonil tudi možnost, da se člani delavskega

sveta volijo po volilnih enotah. To sicer za naše podjetje ne predstavlja nič novega, ker smo pri nas ta sistem v praksi že doslej imeli. Člani delavskega sveta se volijo na podlagi neposredne volilne pravice s tajnim glasovanjem. Z zakonskimi določili je posebej zajamčena svoboda opredelitve glasovalcev in tajnost glasovanja.

Novi zakon prinaša tudi pomembne novosti glede kandidiranja. Za člana delavskega sveta lahko kandidira vsakdo, ki ima po tem zakonu v delovni organizaciji volilno pravico; le direktor delovne organizacije ne more biti kandidiran za člana delavskega sveta. Kandidatno listo lahko predlagajo zbori delovnih ljudi in določeno število volivcev. Zbori delovnih ljudi se sklicujejo za celotno podjetje ali za posamezne njegove enote, kakor to sklene delavski svet. Zbor delovnih ljudi je sklepčen, če je na njem navzočih najmanj tretjina vseh volivcev, ki tvorijo ta zbor. Vsak volivec lahko predlaga enega kandidata, če tak predlog podprejo vsaj še trije drugi volivci. O predlaganih kandidatih se glasuje; kandidat zbora delovnih ljudi postane tisti, za kogar je glasovala večina na zboru navzočih volivcev. Če predlaga kandidatno listo določeno število volivcev, mora predlog staviti najmanj ena desetina vseh volivcev, a najmanj pet. Na kandidatni listi se napišejo kandidati po abecednem redu. Po novem zakonu se več ne predvideva možnost, da bi bila samostojen predlagatelj kandidatne liste sindikalna organizacija; njena naloga je, da vrši funkcijo političnega faktorja in aktivnega činitelja pri pripravi volitev.

Upravni odbor se bo volil po enakih predpisih in načelih kot doslej. Člani upravnega odbora (in to vsi!) se volijo za eno leto. Nihče ne bo mogel biti več kot dvakrat zaporedoma izvoljen za člana upravnega odbora. To se pravi, da bo posamezen član delovnega kolektiva lahko le dve leti zaporedoma član upravnega odbora, ponovno pa šele po presledku vsaj enega leta. Člane upravnega odbora bo volil delavski svet izmed vseh volivcev v delovni organizaciji — torej tudi v bodoče ne bo pogoj za člana upravnega odbora, da je član delavskega sveta. Predsednik delavskega sveta pa ne bo mogel biti izvoljen za člana upravnega odbora. Direktor je član upravnega odbora tudi v bodoče že po svojem položaju. V skladu z ustavnim načelom o enakosti delovnih ljudi v delovni organizaciji je zakon opustil dosednji princip, po katerem je moralo biti v upravnem odboru najmanj tri četrtine delavcev, ki so zaposleni neposredno v proizvodnji. Delavski svet bo imel v bodoče pri volitvah upravnega odbora popolnoma svobodno izbiro med vsemi člani delovnega kolektiva.

Novi zakon ureja tudi postopek za odpoklic članov delavskega sveta oziroma upravnega odbora. Podrobnosti o tem za sedaj ne bi navajali, ker to trenutno ni aktualno.

Kar se tiče volitev v obratne delavske svete, novi zakon nima posebnih predpisov. Te volitve se opravijo na način in po postopku, kot je predpisan za delavski svet podjetja.

Število članov delavskega sveta se določi s statutom podjetja. Člen 99 statuta našega podjetja določa, da ima centralni delavski svet 45 članov. Člen 119 statuta določa, da se volitve centralnega delavskega sveta izvedejo po volilnih enotah. Volilna enota predstavlja ekonomsko enoto. Število članov centralnega delavskega sveta, ki jih izvoli posamezna volilna enota, določi centralni delavski svet ob razpisu volitev, pri čemer mora določiti število članov sorazmerno s številom zaposlenih v enoti. Vsaka ekonomska enota voli najmanj enega člana ne glede na število zaposlenih.

Z istim sklepom centralnega delavskega sveta je bilo tudi določeno, da se zaradi predlaganja kandidatnih list sklicujejo zbori delovnih ljudi za vsako posamezno volilno enoto. Ti zbori so bili sklicani za vsako posamezno izmeno, tako da je bila dana prav vsem članom delovnega kolektiva možnost, da na zborih sodelujejo in soodločajo pri izbiri kandidatov. Glede ekonomskih enot, ki delajo v treh izmenah, je bilo postavljeno načelo, da je sprejet za kandidata tisti, za kogar je glasovala večina prisotnih volivcev z vsaj dveh izmen. Pri obratih, ki so krajevno ločeni (vzdrževalni obrati, termocentrala) se je postavilo načelo, naj zbor v posameznem obratu odloča o kandidatih iz svoje skupine — sorazmerno s številom zaposlenih. S tem se je v največji meri zagotovila demokratičnost in enakopravnost delovnih ljudi pri izbiri oziroma določanju kandidatov.

Sedanjim volitvam v organe upravljanja moramo posvetiti vso pozornost. Te volitve naj bodo mejnik novega, še uspešnejšega obdobja v razvoju delavskega samoupravljanja. Dosedanji organi upravljanja so kritično analizirali in ocenili svoje dosedanje delo, uspehe in težave, s katerimi so se srečavali pri svojem delu. Predpogoj za uspešno delo organov upravljanja je, da vak član posameznega organa živi in se seznanja z gospodarsko problematiko svoje ekonomske enote in podjetja kot celote in da z vso osebnostjo zavzetostjo in z vso aktivnostjo sodeluje pri delu dotičnega organa. Da bi se zagotovila polna aktivnost vseh članov centralnega delavskega sveta, je bil ob sprejemanju statuta sprejet sklep, da se število članov centralnega delavskega sveta skrči od 85 na 45. Glede števila članov obratnih delavskih svetov ni bilo pomembnih sprememb, marveč je šlo le za vskladitve s številom zaposlenih.

Sedaj zavisi od dobrih priprav, razsodnega izbora kandidatov, predvsem pa seveda od odločno-

V skladu s temi določili in v skladu z načelom, da se voli letos polovica članov centralnega delavskega sveta za dobo enega leta, druga polovica pa za dobo dveh let, je centralni delavski svet na 31. redni seji dne 20. 4. 1964 sprejel sklep, da se opravijo volitve v centralni delavski svet podjetja po volilnih enotah, in sicer:

1. volilna enota: predilnica I (zaposlenih 294 delavcev)
voli 4 člane CDS — 2 za 1 leto, 2 za 2 leti;
 2. volilna enota: predilnica II (zaposlenih 216 delavcev)
voli 3 člane CDS — 1 za 1 leto, 2 za 2 leti;
 3. volilna enota: tkalnica I (zaposlenih 929 delavcev)
voli 12 članov CDS — 6 za 1 leto, 6 za 2 leti;
 4. volilna enota: tkalnica II (zaposlenih 689 delavcev)
voli 9 članov CDS — 4 za 1 leto, 5 za dve leti;
 5. volilna enota: plemenitilnica I (zaposlenih 406 delavcev)
voli 5 članov CDS — 3 za 1 leto, 2 za 2 leti;
 6. volilna enota: plemenitilnica II (zaposlenih 135 delavcev)
voli 2 člane CDS — 1 za 1 leto, 1 za 2 leti;
 7. volilna enota: vzdrževalni obrati (zaposlenih 265 delavcev)
voli 4 člane CDS — 2 za 1 leto, 2 za 2 leti;
 8. volilna enota: uprava (zaposlenih 290 delavcev)
voli 4 člane CDS — 2 za 1 leto, 2 za 2 leti;
 9. volilna enota: termocentrala (zaposlenih 38 delavcev)
voli 1 člana CDS — za 1 leto;
 10. volilna enota: gravura (zaposlenih 38 članov)
voli 1 člana CDS — za 2 leti;
- Skupaj podjetje: zaposlenih 3300 delavcev, voli 45 članov — 22 za 1 leto, 23 za 2 leti.

Tako imajo tudi najmanjše ekonomske enote po enega člana v CDS, v ostalem pa se voli en član CDS na približno 75 zaposlenih.

Z istim sklepom centralnega delavskega sveta so bile razpisane tudi volitve v vse obratne delavske svete. Koliko ima posamezni obratni delavski svet članov, določa statut podjetja v 114. členu. To število je določeno tako, da je v sorazmerju s številom zaposlenih v posamezni ekonomski enoti, pri čemer ima obratni delavski svet najmanj 11 članov.

Tako bomo pri letošnjih volitvah volili v posamezne obratne delavske svete naslednje število članov:

- v predilnici I 17 — 8 za 1 leto, 9 za 2 leti
- v predilnici II 15 — 7 za 1 leto, 8 za 2 leti
- v tkalnici I 31 — 15 za 1 leto, 16 za 2 leti
- v tkalnici II 25 — 12 za 1 leto, 13 za 2 leti
- v plemenitilnici I 19 — 9 za 1 leto, 10 za 2 leti
- v plemenitilnici II 13 — 6 za 1 leto, 7 za 2 leti
- v vzdrževalnih obratih 17 — 8 za 1 leto, 9 za 2 leti
- v upravi 17 — 8 za 1 leto, 9 za 2 leti;
- v termocentrali 11 — 5 za 1 leto, 6 za 2 leti
- v gravuri 11 — 5 za 1 leto, 6 za 2 leti

sti in dobrega namena kandidatov, ali bo delo novoizvoljenih organov upravljanja še uspešnejše kot doslej. Vsak kandidat se mora zavedati, da je sodelovanje v organih upravljanja ena od najpomembnejših pravic, ki jih daje naš ustavni sistem delovnemu človeku, pa tudi ena od osnovnih in najvažnejših dolžnosti proizvajalca. Vsak novoizvoljeni član delavskega sveta oziroma upravnega odbora se mora v polni meri zavedati svojih dolžnosti in odgovornosti napram

delovnemu kolektivu, kateri ga je izvolil. Svoj mandat mora nastopiti s trdnim namenom in odločnostjo, da s svojim aktivnim sodelovanjem v organu, katerega član je, soodloča o gospodarjenju v podjetju oziroma pri upravljanju podjetja.

Pred novimi organi upravljanja stoje odgovorne in težke naloge — le z zavestnim sodelovanjem in polno zavzetostjo vseh članov jih bo možno uspešno reševati v korist celotnega delovnega kolektiva in družbene skupnosti.

O švedskem barvnem krogu

dr. M. Dolžan

Če pri nas v podjetju kdo omejni švedske barve, takoj pravimo, da niso za naše tržišče, ker so preveč umazane ali mat, ker se preveč približujejo nevtralnemu barvnim tonom. Vendar vzorci, ki jih pri nas tiskamo za Švedsko, ne moremo istovetiti s švedskim barvnim krogom. Te barve so sicer popolnoma iste, le da hočejo Švedi napraviti na tem tekstilnem področju nek določen red, ker je tudi na to področje potrebno vnesti sodobno kulturo. Švedska je prva država na svetu, ki se je začela ukvarjati s problemom koloriranja tekstila, notranje opreme, barvanja stanovanj, vsklajevanja zunanje barve hiš z okolico.

Ko izoliramo barve, moramo kot osnovo postaviti namen, kateremu bo predmet služil. Izbira barv za industrijsko oziroma tekstilno proizvodnjo mora biti široka kolikor pač dovoljujejo pogoji. Tu je krog potrošnikov zelo širok.

Za uspešno koloriranje je dobro, da poznamo tudi osnovne lastnosti barv: ton, svetlost, moč, čistost in nasičenost.

Barve razporedimo v 4 karakteristične skupine: rumena, zelena, modra in rdeča.

To so fiksne točke barvnega kroga ali štiri osnovne barve, vse ostale barve pa so rezultat medsebojnega mešanja. Potem imamo še skupino sivih ali nevtrálnih barv.

Barvni ton predstavlja serijo barv od najsvetlejših do najtemnejših, ki pa so vse iste barve, npr. zelene.

Barvno svetle so barve, mešane z belo, da dajo svetle tone z različno stopnjo svetlosti.

Barvna moč se stopnjuje od tiste, ki leži blizu sive lestvice, pa do maksimalno močne barve.

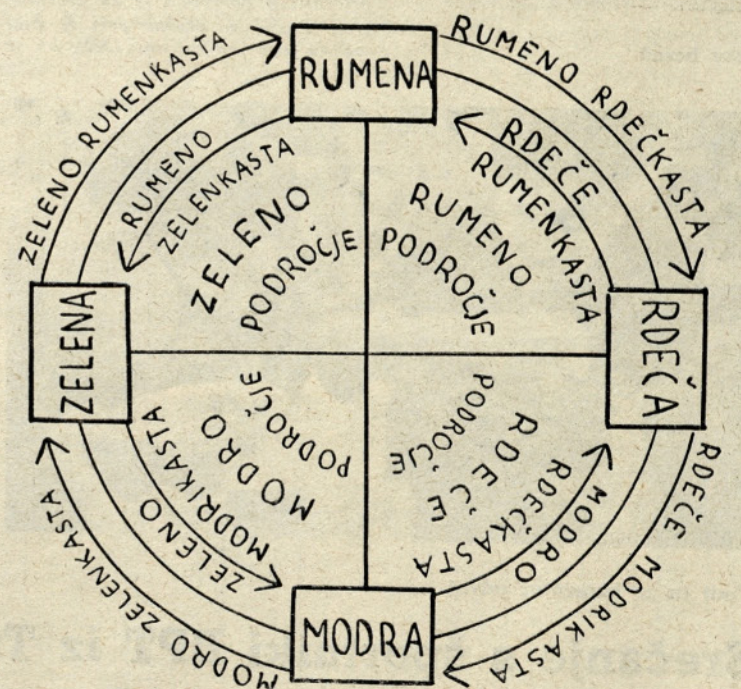
Barvno čiste so barve brez dodatka ostalih barv.

Nasičene so tiste barve, ki se mešajo s črno barvo in čim več dodajamo črne, tem bolj so nasičene in tako izgubljajo svoj barvni ton in so vedno temnejše.

Barve se spreminjajo tudi z ozirom na okolje. Ista barva se na različnih podlagah spreminja,

mo nevtralne kompenzirati z barvnimi toni, ker ima drugače siva rdeč ton in se ne sklada z ostalimi. To je fenomen barvnih sprememb. Barve moramo vedno prilagajati osnovi. Razlikujemo še hladne, tople, vsiljive, aktivne, pasivne barve itd.

Nekateri menijo, da se tople rumeno-rdeče barve vežejo z

na svetlejši podlagi bo temnejša, okroglimi in mehkiimi liki, hladna temnejši bo svetlejša. Temu pravimo barvna oziroma svetlobna indukcija. Zato ne smemo barve ocenjevati izolirano, ampak vedno le v od nam do ostalih barv. Pri kombinaciji nevtrálnih barv z barvnimi toni mora-

okroglimi in mehkiimi liki, hladna temnejši bo svetlejša. Temu pravimo barvna oziroma svetlobna indukcija. Zato ne smemo barve ocenjevati izolirano, ampak vedno le v od nam do ostalih barv. Pri kombinaciji nevtrálnih barv z barvnimi toni mora-

Aktivne barve ležijo v modrem barvnem področju, pasivne pa v sivih barv z barvnimi toni mora-

(Dalje na zadnji strani)

Naši vratarji in vratarice

Ker na žalost mnogi še vedno ne ločijo, kaj je last družbe in kaj posameznika, je zato še vedno potrebna kontrola pri vratarjih. Vratarji pa niso samo zaradi pregledov, temveč predvsem zaradi sprejema tujcev, kontrole uvoza in izvoza itd. Poleg vratarjev so tudi nočni čuvaji.

Tokrat sem torej obiskal naše varuhe in o njih bo tekla danes beseda.

Kaj naj vam napišem o njih?

Ne bom pričel niti z grajanjem niti s hvalo, temveč se bom ustavil tam, kjer »nas« največkrat čelvelj žuli. Mnogi, čeprav ne vsi, kaj radi kritiziramo in obrekujejo. Pri tem nam je dostikrat vseeno, kdo je žrtev. Mnogokrat so to tudi naši vratarji. »Ti hudiči samo zabušavajo in ljudi zafrkavajo,« slišim včasih, čeprav takšne govorice niso na mestu. Sicer drži, da fizično ne trpe toliko kot ljudje v proizvodnji, vendar pa ne smemo pozabiti, da ti ljudje ne poznajo praznikov niti nedelj, da o vremenskih neprilikah, katerim so izpostavljeni, sploh ne govorimo. Vsaka reč pa ima pač vedno dve strani, kar drži tudi za vratarje. Če se držijo pravil, če torej vestno in vsestransko pravilno opravljajo svoj poklic, so takoj na drugi strani tarča, v katero se zaletujejo tisti, ki zamujajo ali imajo slabo vest. Zato naj tisti, ki ne znajo drugega kot kritizirati našo vratarško službo, malo pomislijo, da je delo vratarja odgovorno in prav gotovo nič prijetno. Star ljudski pregovor pravi: »Imej vse za poštenjake, vendar pred vsemi zapri in zakleni!« Več o njihovih problemih, težavah in nalogah pa so mi povedali vratarji in vratarice same.

Najprej sem naletel na vratarico Pavlo HUDOBIVNIK. Naredil sem se kar Francoza in jo mahnil naprej proti obratu. »Kam pa vi?« sem zaslišal za seboj. Malce rdeč sem se vrnil nazaj in jo takoj pohvalil zaradi njene budnosti. Povedal sem ji, da bi o njih rad napisal v naš list, ob-

Pavla Hudobivnik

enem pa sem se ji opravičil za neuspelo »finto«. Mislim, da bo šlo pač lepo gladko, kot gre to v nekaterih kranjskih podjetjih, ki sta jih nedavno tega obiskala dva novinarja »Glasa«. Tako sem pač jaz potegnil krajši konec. Vse sva lepo uredila in že sem sedel za vratarško mizo. Pa so me že ljudje opazili in povprašali: »Ali imate ta mladega.« Resnici na ljubo povedano ne vem, če bi zdržal tam nekaj dni, ker vse kaže, da imajo člani kolektiva vedno pripravljenih nekaj besedic, ki ti jih potem ob najmanjšem »uržahu« servirajo. Na vprašanja mi je Pavla takole odgovorila:

Kaj mislite o vprašanju iz TEKSTILCA: Kje moram biti ob 6. uri zjutraj?

»Veste, še danes mnogi ne vedo, da morajo biti ob 6. uri (ob 14. uri in ob 22. uri) že na delovnem mestu, ne pa šele pri

vratarju. Mnogi pa so zelo vestni in zares zaslužijo pohvalo.«

Kaj pa zamude?

»Teh je vedno dovolj, kar pogledajte! Tukaj imam spisek od preteklega meseca. Spisek kar dobro pokaže, da je najmanj zamudnikov v tkalnici I, največ pa jih je v upravi, in so vedno isti. Kar razpredelnico si naredite za mesec april, da bodo bralci videli.«

Oddelek	Predil.	Tkavnica	Plemen.	Vzdrž. obrati	Sp. uprava
Zaposl.	293	925	402	184	273
Zamud	7	18	22	8	27

(Teh 27 v upravi so stalni)

Kaj ni razpredelnica res lepa? Vendar moram povedati, da zamudniki ne goljufajo družbe, ampak sami sebe. Spisek z imeni in časi zamud gre k tov. direktorju in v kadrovske oddelek, kjer prav lepo izpopolnjuje odnos posameznika do podjetja. Zato se prizadeti ne smete preveč razburjati, če jo boste kdaj dobili pod nos. Rečem vam, da to nobenemu ni v korist. Marsikdo bo rekel: »Saj potem potegnem!« »Potegne že,« pravi vratarica, »ampak ne z delom. Načičkala bi se tudi jaz in za to porabila tiste pol ure.«

Kaj pa izhodi? Vam jo kdo porabi?

»Tudi to se dogaja. Posebno v popoldanski izmeni. Pride delavec iz obrata in reče, da je delal nadure. Kako pa naj človek preveri, če je to res. Lahko je, lahko ni. Po mojem bi bilo najbolje, če bi bili posebni listki, na katerem bi obratovodja ali mojster napisal, kdaj je kdo pričel delati nadure, mi bi pa pripisali, kdaj je odšel. Te listke bi potem vrnil v obratno pisarno in tam bi lahko vse še enkrat preverili. S tem bi odpadlo navijanje nadur.«

Kaj pa pregledi?

»Na račun pregledov so bile, so in še bodo razne opazke. Posebno nerade gredo na pregled žene iz pisarn. Se pa človek z leti marsikaj nauči in navadi. Pa še tole bi rada omenila: Mnogokrat jih dobimo pod nos, če pustimo v obrat ljudi izven njihovega delovnega časa. Kako mu pa naj človek to prepreči?« Grem v menzo, v ambulanto, v personalo, se glasi odgovor. Kako naj potem nadziram take ljudi, kako naj vem, kateri govori resnico, in kateri se laže. Zato trdim, da so včasih mojstri ali obratovodje zelo krivični nasproti nam, če nas dolže, da smo krivi tam, kjer smo brez moči.«

Kaj pa vaše privatno življenje?

»Kaj naj povem? Gospodinjim seveda, perem, urejam vrt in delam vse druge reči, ki spadajo med ženska opravila. Na koncu bi želela, da bi se to, kar sem povedala, in kar bodo povedali še ostali, prijelo odgovornih, da ne bi vse tako večno ostalo.«

Od nje sem šel k Antonu Zaplotniku. Ta je pa svojevrsten tiček. Na moja vprašanja je sprva trdovratno molčal, sčasoma pa se mu je jezik razvezal, čeprav je bil še vedno nezaupljiv.

»Saj ni vredno govorit,« je dejal. »Vsak za svojo rit gleda, na nas pa čisto pozabijo. Če si tiho, te vsaj nobeden za »gobec« ne more prijet.« Vendar pa ni vse tako črno, kot nam je na začetku povedal, našim tiskancem dobro poznani Tonček, ki je kar lepo odgovoril na vprašanja.

Kako ste preživeli prvomajske praznike?

»V temle faglovžu sem bil 1. in 2. maja, odrezan od sveta in od zabav. Res je, da se me je tov. Koporec usmilil in mi iz menze prinesel radio aparat, da mi ne

bi bilo pri srcu tako, kot arestan-tu. Mislim, da bi nam podjetje lahko priskrbelo radio, da ob nedeljah ne bi bilo tako pusto. Nekateri bodo prav gotovo rekli, da bomo potem še manj pazili na svoje delo, vendar naj jim povem, da sem že precej v letih, pa me zato ne mika, da bi sanjaril. Sicer mi pa tudi ta stara to ne bi dovolila.

Imate kakšne probleme?

»Jaz osebuo ne, vsaj spomnim se jih zdajle ne. Velik problem je tale ura na stani. Po tej uri se »rihtamo«, vendar nikoli ni točna. Vedno je potrebno »porivanje«, pa še ne gre tako, kot bi morala.

Anton Zaplotnik

Enkrat bi bil skoro tepen, ker zvečer nisem hotel ljudi spustiti domov. Ura je namreč kazala še 7 minut do 22. ure, prava pa je bila že čez. Ker je ta ura tako za mene, kot za druge vratarje merodajna, se po njej pač ravnamo. Upam, da bodo uro kmalu popravili, če jih seveda ne bo treba prositi na kolenih. Če ne bo šlo drugače, bom pa od doma prinesel »bekrco«.

Imate mogoče še kak drug problem?

»O, ja, imamo! Tale naš telefon že nekaj časa ne dela tako, kot bi moral. Po mojem mnenju bi tudi njega morali zrihtati. Kaj bo, če pride do požara in to popoldan? Se gasilcev ne moreš poklicati. Potem bodo pa mene ali kolega dali na hladno, čeprav so krivi drugi. Pa naliveh peres tudi ni, pa zato kar s svinčnikom »šrajbaš«, pa se ti kaj kmalu v »buklah« vse razmaže.

Kaj pa v privatnem življenju?

»Samj morate vedeti, kako se človek obnaša, če ima doma bolj-šo polovico in drobiž. Vendar pa naj povem, da ga še nikoli nisem ven plunil, če me je kdo častil. Doma so pa moj hobi drva, vrt in podobno. Pozdravite vse delavce in tudi tisto uredniško us.«

Iz obrata I sem šel v obrat II. Še predno sem se dobro usidral v vratarnico, sem že ugotovil, da vedo, po kaj sem prišel. Spoznal

Janez Polajnar

sem, da je obveščevalna služba izredna, pa sem se zato takoj vrgel na spovedovanje tamkajšnjega vratarja in sicer Janeza POLAJNARJA, ki je bil na spoved že pripravljen.

Kaj vam v TEKSTILCU najbolj ugaja?

Malce sramežljivo je Janezek pričel s svojim pripovedovanjem: »Ja, veste, najbolj mi je pri srcu čolniček, pa tudi rubriko Predstavljamo vam, berem z veseljem. Posebno mi je bila všeč zadnja številka, kjer ste nam predstavili Fajfiča. To številko, kjer bomo mi, bom seveda še težje čakal. Samo, ni treba vsega napisati, da ne bodo rekli: »Kaj se pa ta »fa-zan« naraša?« Ljudje te imajo v želodcu, če vse po paragrafih delaš, če pa ne, te pa zopet predpostavljajo terajo. Rad bi, da bi v TEKSTILCU objavljali kak podlistek ali šaljivo slikanico.«

Imate tudi vi probleme?

»O, kar precej jih je. Glavni problem, ki mi dela največ težav, je ta, da ljudje ne spoštujejo predpisov. Delavec pride in hoče ven, in to brez propustnice. »Čej pa mojster reku, da lahko grem!« Kaj boš druga naredu kot to, da ga pošlješ nazaj, čeprav to ne gre brez kletvic. Kadar se kaj pokvari, na primer rampa, jih moraš kot boga prositi, da ti pridejo popraviti. Motorizirani člani našega kolektiva se neradi puste pregledati. Mar smatrajo, da so že »prefini«, če sede v fičkah. Zadeva je torej takale. Ne bom kritiziral, pač pa pravim, da smo prav vsi glih. Nobeden ni ne boljši, ne slabši. Vsi predčasno zapuščamo delovna mesta. Posebno bi bilo treba popaziti na tiste, ki hodijo na kosilo že ob 13.30, kjer so potem do dveh. Le-ti ne bi smeli biti plačani za 8, temveč samo za 7 ur.«

Vaš hobi?

»Za posebnega hobija nimam časa. Med ženino odsotnostjo sem bil kuhar in otroška negovalka. Žena je namreč v bolnici na Golniku.«

Ker je bila že pozna ura, so prišli tudi nočni čuvaji. Ko sem zasliševal tovariša POLAJNARJA, ga je ves čas bodril in »šuntal« tov. FILIP SUŠTARŠIČ, nočni čuvaj v obratu II.

Takole je pripovedoval:

»Tukaj sem zaposlen že četrto leto. Delam z veseljem, vendar bi nekatere izboljšave naše delo poenostavile ter omogočile, da ne bi toliko trpeli. Mislim, da ni potrebno posebej naglašati, da je nočno delo zelo naporno in odgovorno, posebno delo čuvajev. Prva slabost je razsvetljava, ki je skoraj ni. Kako naj potem opravljam svoj poklic v zadovoljstvo vseh, kako naj varujem naše premoženje? Druga slabost pa je čistoča, posebno ob ograji. Tam naletiš na vso navlako, ki si jo more človek zamisliti. Ta navlaka pa bi verjetno dobro služila morebitnim nočnim obiskovalcem pa zato želim, da bi merodajni vsaj to dvojce uredili.

Mislim, da ne zahtevam preveč? Če ne gre drugače, naj nam dajo vsaj nekaj žarnic, pa bomo razsvetljavo sami vzdrževali. Dotaknil bi se malo še mojstrov in obratovodij. Ko člani zapuščajo delo in obrat, mnogokrat pustijo

vrata na stežaj odprta, tudi vodo ne zaprejo, luči ne ugasnejo itd. Mnogo je takih reči, na katere bi morali paziti mojstri. Obratovodje bodo tudi tu morali nekatere poklicati na odgovornost.

Filip Suštaršič

In še nekaj nasvetov:

Ko pridete v podjetje, naletite najprej na vratarje. Zato bi se morali mi vsi zavedati, da so tudi oni člani kolektiva in to enakopravni in enakovredni člani. Ni prav in lepo, da jih zmerjamo in grajamo, če svoje delo opravljajo v redu. To je njihova dolžnost, zato je treba tudi zanje imeti polno razumevanja. Vsak lahko vidi, da njihovo delo ni lahko in enostavno, vendar so po osebnih dohodkih daleč za svojimi sovrstniki iz proizvodnje. Verjetno ne

Vinko Pintar — čuvaj

bi bilo napačno, če bi ODS uprave pregledal njihove dohodke in jih vskladal z enakovrednimi delovnimi mesti. Tudi njihove obleke oziroma uniforme, so nekaj posebnega. Žalostna je ugotovitev, da v drugih tovarnah kot npr. Iskri in Savi dobe vratarji vsako leto toliko sredstev, da se lahko lepo oblečejo. Pri nas pa vse kaže, da to ni mogoče, čeprav smo tekstilna tovarna. Se več je problemov, ki so jih naši vratarji in čuvaji povedali, vendar naj zdostuje to, kar sem napisal. Upam, da bodo merodajni vsaj te vbliznji prihodnosti rešili.

Tejč

Proizvajalci sprašujejo

(Nadaljevanje s 1. strani)
mobile in grade velike hiše. Tako res ni pravilno! Eden izmed teh, ki so te reči dobili, mi je dejal: »V teh nekaj dneh sem tako zaslužil preko stotisoč dinarjev.« Prosim, da dobim razumljiv in odgovarjajoč odgovor!

ODGOVORI NA VPRAŠANJA, OBJAVLJENA V 4. ŠTEVILKI

Odgovori na vprašanja:

— Vse o našem izobraževalnem centru boste brali v prihodnji številki.

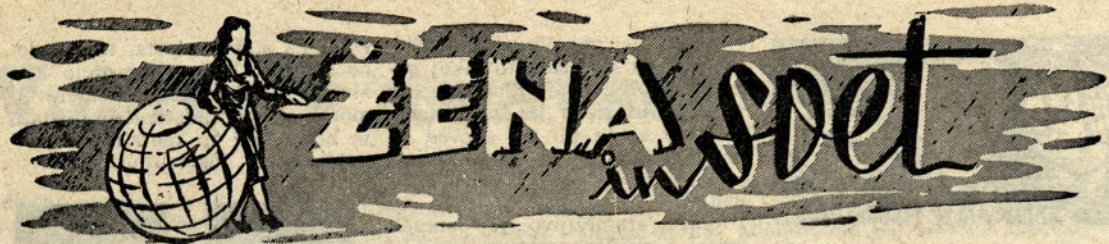
— Glede izplačila nagrad za novatorje in racionalizatorje je zadeva naslednja: Na tri leta se izplačujejo nagrade takrat, če obstoja možnost, da se pojavi bolj-ša izvedba izboljšave. V takem primeru, ko komisija osvoji bolj-šo, zapadejo preostali obroki za prejšnjo. Če komisija ugotovi, da je izboljšava dobra in da ni mož-

no upati na še bolj-šo, potem lahko izplača nagrade tudi naenkrat.

— Dela na drugi strani proge so naslednja: prvenstveno gradnjo podvoz za cesto, premestili bodo tudi progo, vse ostalo pa — kar zadeva naše objekte na tem področju — zavisí od sredstev in potrditve elaborata povečane plemenitnice, ki pa je šele v pripravi.

— Kar zadeva naše člane, ki imajo dohodek pod 25.000 se zadeva proučuje. Sindikalna organizacija zbira podatke in primerjave za posamezne enote. Ta problem ni moč rešiti kar čez noč z administrativnim ukrepom. Razumljivo pa je, da bo tudi ta problem potrebno rešiti.

— Glede planiranja in informiranja izven Tekstilca bo odgovor v 6. številki. Povemo pa lahko to, da se stanje bistveno popravlja na boljše.

ZA VSAKOGAR NEKAJ

1. Prikupna enodelna obleka je krojena iz enobarvnega ali drobno deseniranega karo blaga; lahko je iz popelina. Pentlja je druge barve. Obleka je primerna za službo, šolo itd.

2. Praktična domača halja iz kretona s poljubnim desnom. Lahko jo naredimo s kratkimi rokavi ali brez njih, kot prikazuje skica.

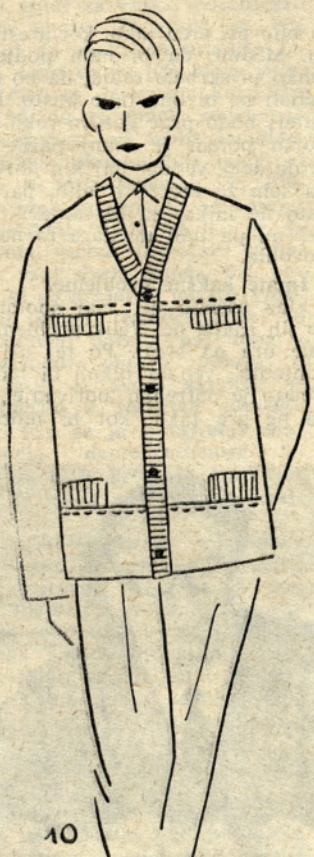
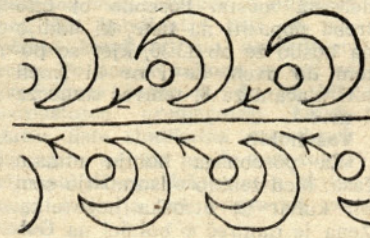
3. Obleka za razne prilike. Krilo je krojeno iz šestih delov. Zapira se na hrbtu. Najbolj primerno je volнено blago, iz katerega naredimo tudi resice.

4. Ljubek pomladanski kostim iz enobarvnega blaga. Barva je lahko svetla in živahna. Krilo je krojeno ravno. Jopica je rahlo oprijeta. Gumbi so druge, odgovarjajoče barve. Pentlja okrog vratu je sešita kot okrogli zvitek.

5. Obleka je primerna za deklice. Potrebujemo okoli 1,5 metra blaga, drobno vzorčastega ali karirane. Posebno lepa je iz enobarvnega blaga. Mogoče imate kakšno staro in nerabno obleko, ki jo boste lahko uporabile.

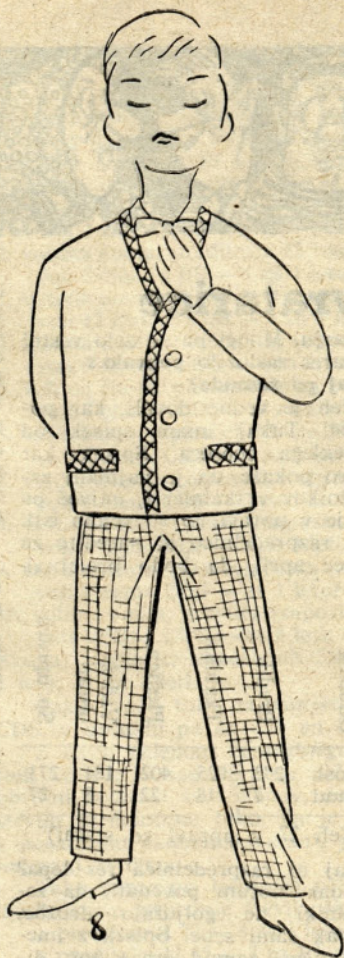
6. Obleka iz belega blaga za do-ovratnik je bubi. Tri do štiri centimetre od spodnjega roba izvežemo borduro v eni ali dveh barvah. Lahko pa tudi prišijemo vezeni trak, ki ga kupimo v trgovini. Krilo je navadno nagubano.

7. Krilo in bluzico naredimo iz blaga, ki ga dobimo v našem pod-

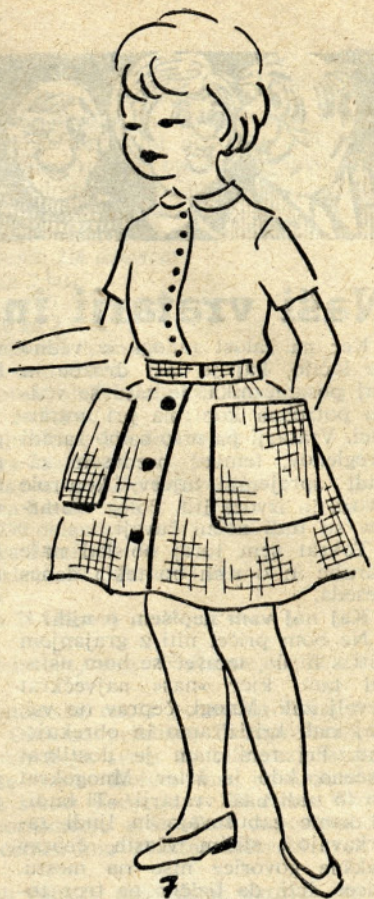

10

jetju. Je enostavno in praktično. Za bluzico vzamemo enobarvni popelin. Ovratnik naredimo zopet bubi. Zapenja se z drobnimi gumbi. Krilo naredimo iz kretona. V pasu je nekoliko nagubano.

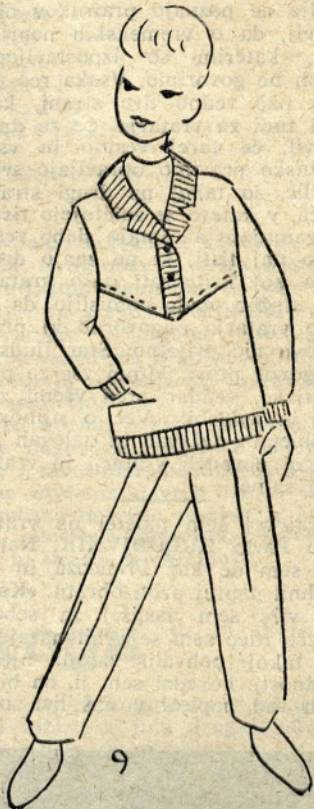
8

7

6

9

KAKTUSI — bodeče lepote

Ce jih pogledaš takele od daleč, ali če imaš smolo in se pošteno vbodeš obnje, zarobantiš, ali pa kvečjemu omalovažujoče zagodrnjaš — »uh, te grde kosmate bodeče pošasti!« Kdor pa ima priliko videti katerikoli kaktus v polnem cvetju, kaj kmalu spremeni svoje mnenje.

Ne glede na lepo cvetje, pa imajo kaktusi veliko, veliko prednosti pred ostalimi okrasnimi rastlinami in bodo posebno zaposleni gospodinjci dosti bolj všeč, kot pa rastline, ki zahtevajo pretirano skrbno nego.

Pa si pogledajmo te pusteže malo bolj od blizu. Domovina kaktusov so peščene, nerodovitne pokrajine v Južni Ameriki in drugod, kjer zlepa ne raste nič drugega. Tam rasto čudoviti kaktusi in so v dobi cvetenja s svojim raznobarnim cvetjem kot metulji. Tudi pri nas lahko naredimo sadike za precejšnjo

zbirko najrazličnejših kaktusov. Če se odločimo za gojenje kaktusov, moramo takoj ob začetku pomisliti na naslednje: ali imamo dovolj prostora zanje, posebno pozimi, ker kaktuse ne moremo postaviti čez zimo npr. v mrzlo, temno klet.

Ce imamo dovolj prostora, se kar odločimo in začnimo. Kaktus zahteva pušo peščeno zemljo naslednjega sestava: en del dobre gozdne zemlje, en del ilovice, en del mivke, en del drobirja od opeke in en del šote. Vsadimo jih lahko v različne posode, najbolje pa nam bodo uspevali v navadnih konzervnih škatlah, ki jih zaradi lepšega pobarvamo po našem okusu z lakom za kovine. Na dnu naredimo nekaj luknjic, dno pokrijemo z zdrobljenimi črepinjami ali s peskom, na to pa nasujemo že omenjeno mešanico prsti. Sadike napravimo od prijateljev, znancev, pa tudi neznancev, saj vam bo vsak

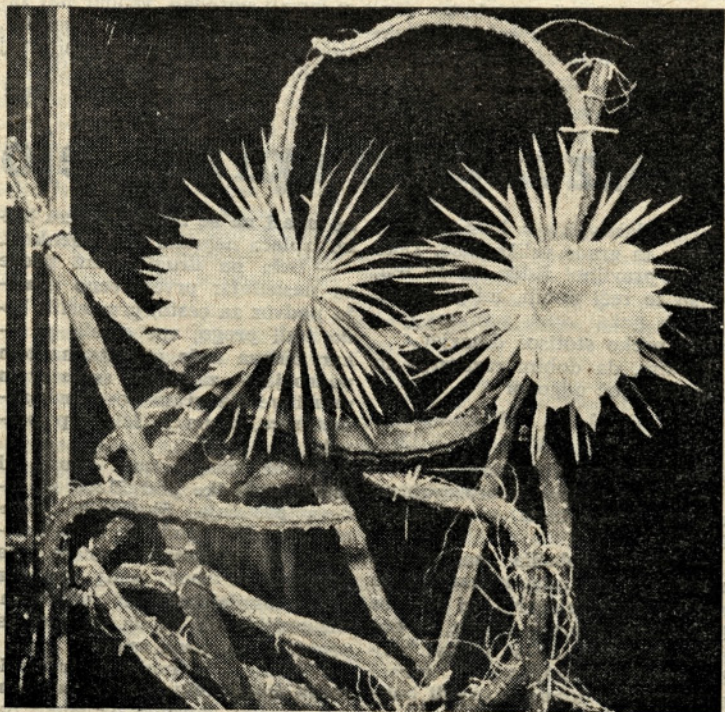
ljubitelj kaktusov z veseljem odstopil nekaj vršičkov. Zalivanje — to je poglavje zase. Zapomnite si enkrat za vselej: čim manj, tem bolje! Brez skrbi pojdite na dopust in ko se boste vrnili, bodo vaši bodeči prijatelji še lepši kot pred vašim odhodom. Edina izjema glede zalivanja je takozvani »božični kaktus«, ki se imenuje tako zato, ker cvete koncem decembra. Ta členkasti kaktus terja nekoliko kislo zemljo. Njegove potrebe po vlagi so posebnost, ki jo moramo strogo upoštevati. Najbolj mu prija rahla listovka z dodatkom mivke, ki ne vsebuje apnenca. Zalivati ga moramo vedno le z ohlajeno prekuhano vodo. Med rastjo, to je takoj po cvetenju, terja veliko vode in ga moramo izdatno zalivati. Ko pa se rast novih členkov ustavi, hoče božični kaktus počivati. V naših podnebnih razmerah je to v (Dalje na zadnji strani)

8. H karirastim hlačam naredimo jopico iz enobarvnega blaga. Za spremembo obrobimo jopico s karirastim blagom. Lahko vzamemo isti vzorec kot so hlače.

star in neraben pulover, ki je grobo pleten. Lahko ga koristno uporabimo za kombinacijo dečjega jopiča in moškega suknjiča. Barva pletenja naj bo po možnosti ista kot barva blaga.

9. in 10. Skici prikazujeta dva modela, za katera lahko vzamemo velveton. Mogoče imamo doma

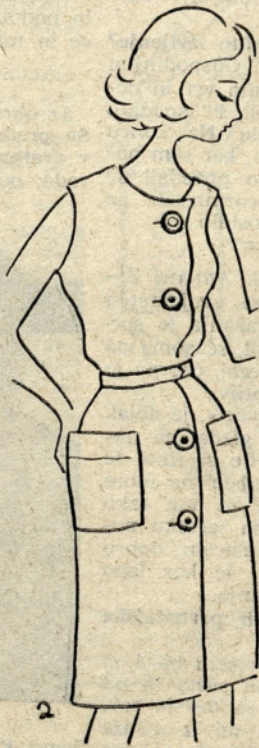
Tako boste izpopolnili svojo garderobo hitro, poceni in koristno. Mak

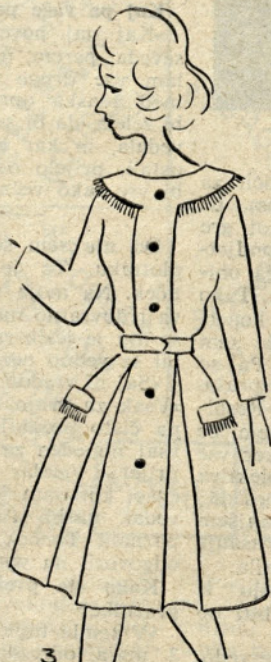
Kraljica noči

1

2

3

4

Zopet novi jubilanti v podjetju

(Dalje s 1. strani)

mlajšimi člani kolektiva pogovarjali o predvojnih časih, o takratnih res težkih delovnih in življenjskih razmerah delavca. Čeprav je to že preteklost, bomo vendar vsaj nekaj takratnih razmer oživel, in sicer zato, da bi mnogi vsaj malo cenili velike ugodnosti in pridobitve, ki jih danes imamo tako v podjetju kot tudi v privatnem življenju.

Letošnji slavljenjci so začeli svojo delovno pot nekje med letom 1934 in 1939. Moški so torej doživeli tudi veliko tekstilno stavko, vendar smo o njej že večkrat pisali, pa bi zato v tem sestavku opisali predvsem razmere v takratnih tovarnah.

Franc Štupnikar

Po stavki je večina delavcev delala po osem ur, kar je bila že velika olajšava. Delavci in delavke so delali večji del v dveh izmenah — predilnica v Jugobruni delno že v treh — uslužbenci pa so imeli deljen delovni čas, in sicer od osme do dvanaajste in od štirinajste do osemnajste ure.

Kljub osemurnemu delu so bili takratni pogoji dela in življenja res težki, posebno za tiste delavce, ki so stanovali deset in celo dvajset kilometrov stran od tovarne. Nihče jih takrat ni vprašal, kako bodo prišli na delo. Za lastnika je bilo važno samo to, da je bil vsak delavec pravočasno na delovnem mestu, vse ostalo pa ga ni zanimalo. Tako so morali mnogi vstajati že ob treh ponoči ter pešati ali pa se s kolesom voziti na delo, tako v lepih poletnih kot tudi v mrzlih ali mokrih zimskih dneh. O kakem zamujanju takrat ni bilo niti go-

vora, saj so mnogi dobili knjižice, če so zamudili le dvakrat ali trikrat. Tudi predčasnega odhajanja ni bilo. Vsakdo je moral biti najmanj pet minut prej na svojem delovnem mestu, zapustiti pa ga je smel šele na znak sirene.

Tudi menze takrat ni bilo. Delavci so si prinesli mrzlo malico, ki je bila pogosto samo kos črne ali koruznega kruha in steklenica čaja ali črne kave. Malico so pojedli kar za strojem, ker odmora sploh niso poznali.

Tudi delovnih oblek niso imeli vsi. Garderobe so bile zanemarjene in slabe, enako tudi stranišča. Umivalniki so bili prava redkost. V samih obratih sploh ni bilo pitne vode, ampak so delavci pili kar vodo iz reke Save, vsaj v Jugobruni je bilo tako!

Stalna borba za službo je bila težka, saj je pred tovarnami čakalo vsak dan mnogo kandidatov, ki so bili brezposelni in zato pripravljani delati pod najslabšimi pogoji. Vsak delavec in vsaka delavka se je tresla za službo, ker je bil že majhen prestopok dovolj, da si dobil knjižico. Takrat ni bilo zakonov, ki bi delavca ščitili. Dopusta sploh niso poznali. Dobili so ga le zaposleni Čehi in morda kak mojster ali uslužbenec, vendar je bila to posebna nagrada. Za delavca je obstajalo le osemurno resno in naporno delo in nič drugega.

Tudi porodnice so imele težke pogoje. Šest tednov dopusta je bilo vse, kar jim je lastnik do-

Marica Kovačič

volil. Skrajšanega delovnega časa za porodnice ni bilo. Ko so se po šestih tednih vrnile na delo, so morale dostikrat na slabše delovno mesto ali pa so morale po več dni ali celo tednov čakati na

svoje stroje, seveda brez zaslužka. Vsak dan so hodile spraševati in prositi.

Tudi stanovanjski problem so morali zaposleni reševati sami. Lastniku je bilo pač vseeno, kje in kako delavci stanujejo.

Tudi bolniki še zdaleka niso uživali takšnih ugodnosti kot jih danes. Če je bil kdo bolan dalj časa, so že našli način, da so se ga znebili. Zdravilišča so bila takrat samo za »boljše« ljudi. Za invalide ni bilo prostora v tovarnah, če niso bili sposobni delati tako kot zdravi.

Šport, izleti, obiskovanje kulturnih prireditev, vse to takrat ni obstajalo v tovarnah.

Delavci niso imeli pokojnin. Imeli so jih le tisti uslužbenci, ki so si jih vplačali od mesečne plače.

Če primerjamo takratne in današnje delovne in življenjske pogoje, potem vidimo, da so živeli takrat delavci v izredno težkih razmerah; v stalni borbi za svoj vsakdanji kruh, za svoj obstoj. Danes najbrž ne znamo dovolj ceniti vseh ugodnosti in pravic, ki jih imamo. Zelo zelo enostavno in neodgovorno jemljemo življenje. »Če mi tu ne bodo dali vse, kar želim, bom pa šel drugam,« pravijo nekateri. Samovoljno zapuščajo podjetje, če jim ni moč povsem ustreči. Mnogi nikoli ne pomislijo, da niso upravičeni samo prejemati, temveč, da je dolžnost nas vseh, da družbi vračamo, s svojim delom, z vestnim in pravičnim odnosom do dela in do naše skupne lastnine.

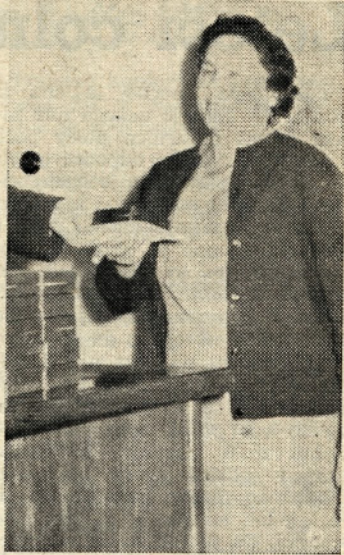
Morda je res, da znajo ceniti vse pridobitve le tisti, ki so skušali kapitalistični predvojni način. V teh dolgih letih so marsikaj doživeli, marsikaj spoznali. Pod-

jetje jim je postalo več kot zgolj prostor za osemurno delo in za dobivanje plače. Podjetje jim je postalo drugi dom, v katerem se počutijo domače, v katerega so vložili svoje delo, svojo mladost in znanje.

Dragi jubilanti!

Vaša delovna doba v podjetju vam je v čast in ponos! Zaslužili ste priznanje in pohvalo, zaslužili tudi nagrado, ki je lahko samo simbolična, ker vam nihče ne more plačati v celoti vašega truda in požrtvovalnosti, ki ste jo vložili in pokazali v tem obdobju. Želimo vam, da bi tudi preostala leta do pokoja preživeli med nami zadovoljni in veseli.

Pet Ivana Pirnat

Franc Masten

Janez Jenko

Člani EE tkalnice I so se poslovili od svojih letošnjih upokojujencev

Izvršni odbor sindikalne podružnice EE tkalnice I je že večkrat razpravljala o članih EE, ki gredo v pokoj. Proučili smo način, ki ga imajo ostale EE in sprejeli naslednje sklepe:

— ker posamično obdarovanje naših EE ni primerno, bomo upokojujence člane obdarovali skupinsko.

— To obdarovanje bomo imeli dvakrat letno in sicer vsako zadnjo soboto pred 1. majem in zadnjo soboto pred 29. novembrom.

Tak čas je IO določil zato, ker so takrat doma tudi upokojujenci, medtem ko gredo okrog Novega leta k sorodnikom, v poletnem času pa na dopust. IO je tudi sklenil, da bomo dali vsem enaka, in sicer praktična darila, hkrati pa jih bomo vedno tudi pogostili. Doslej so se od upokojujenih članov večji del poslovili le ožji sodelavci in člani enote, organizacije pa so stale nekje ob strani. Z uvedbo te stalne oblike obdarovanja sta našli EE in sindikalna organizacija primeren način, da se poslovita in z darili vsaj delno oddolžita tistim, ki so s svojim delom doprinesli k našim današnjim uspehom.

Prva taka obdaritev je bila 25. aprila, ko smo obdarili 8 članov, to so: Cernivec Matilda, ki je bila rojena 21. 2. 1914 v Zalošah pri Radovljici. V našem podjetju je bila zaposlena od 1929. leta. Mnogo let je delala kot tkalka, nato je postala l. 1962 vezalka. To delo je opravljala vestno do upokojitve, ki jo je nastopila 2. marca. Bernik Pavla je bila rojena 3. 1. 1914 v Bukovčici pri Selcah. Prej je delala pri Matajcu v Stražišču. V naše podjetje je prišla 1945. leta. Tudi ona je delala najprvo kot tkalka, nato pa kot vezalka. Zadnje čase je bila tudi bolna. Upokojena je bila 3. januarja. Sedaj stanuje Pot na Jošt št. 26. Cimprich Valentin je bil roj. 26. 2. 1909 v vasi Novi kot pri Čabru. V podjetju se je zaposlil 23. oktobra 1945. leta. Pri nas je preživel več kot polovico svoje delovne dobe. Bil je tkalec, podmojster in končno mojster na mehaničnih statvah. Imel je veliko željo po napredku in izobraževanju. Mnogo je bral, v prostem času pa tudi

delom doprinesli k našim današnjim uspehom.

delom doprinesli k našim današnjim uspehom.

delom doprinesli k našim današnjim uspehom.

delom doprinesli k našim današnjim uspehom.

kakšno zaigral. Upokojen je bil 2. marca. Sedaj živi na Kokrici 145.

Kalan Janez, rojen v Jami pri Mavčičah l. 1902. Predno se je zaposlil pri nas, je delal v takratni Jugoslovski. Dolgo let je bil mojster v zgornji tkalnici. V pokoj je šel 1. januarja, sedaj pa živi v Vešter 11 pri Škofji Loki.

Kalan Mihael, je bil rojen 1909. leta. V podjetju se je zaposlil leta 1948. Bil je mojster v L-tkalnici na mehaničnih statvah. Bil je vedno dobre volje. Povedal nam je, da bo perostala leta preživel izven mesta na travnikih in pašnikih. Njegova velika želja je, da bi omogočil otrokom primerno izobrazbo in lažje življenje, kot ga je imel sam. Sedaj stanuje Ljubljanska 34, Kranj.

Kumše Jože je bil rojen 1908. leta v Tomišlju pri Ljubljani. Najprvo je delal v obratu II, takratnem Inteksu, k nam pa je prišel 1946. leta, in sicer kot mojster. Bil je mojster na Riitti avtomatih. Zaradi svoje marljivosti in pravičnega odnosa je bil pri tkalkah zelo priljubljen. Upokojen je bil 16. aprila. Sedaj prebiva v Čirčah 36.

Franc Trdina se je zaposlil pri nas l. 1945. Bil je tkalec, podmojster in pozneje mojster na Hrdina polavtomatih. Lani se je ponesrečil in postal invalid. Njegova nesreča nas je prizadela, ker smo ga imeli vsi radi. Upokojen je bil 12. februarja, biva pa v Sp. Bitnjah 16.

Janez Zontar je bil aktiven borec NOV. V našem podjetju se je zaposlil 1949. leta. Bil je mojster v L-tkalnici na mehaničnih statvah.

Obdaritev pa je potekala takole: Najstarejši član IO je otvoril prireditev, nakar je obratovodja pozdravil navzoče upokojujence in se jim v imenu enote zahvalil za trud in požrtvovalno delo. Omenil je tudi pomembnejše dogodke, ki

(Dalje na zadnji strani)

Srečanje s športniki BPT

(Dalje s 5. strani)

pripravili in upam, da bo pokal ostal nam.»

REZULTATI SREČANJA

Nogomet

BPT : Tekstilindus 5:1

Tržičani so bili mnogo boljši in rezultat bi bil lahko še večji. Casten gol za nas je dosegel Srabočan. Edini, ki ga lahko pohvalimo v našem moštvu je bil golman Potočnik. Za Tekstilindus so nastopili: Potočnik, Posedi, Znidar, Hilčar, Soba, Jenkole, Bajželj, Škrab, Srabočan in Konc.

Kegljanje

BPT : Tekstilindus 736:805

Naša ekipa je bila boljša za 81 kegljev. Tržičanom se je poznalo, da niso poznali kegljišča. Najboljša je bila Čadeževa. Za našo ekipo so kegljali: Rogelj, Jesenovec, Martelanc, Cesen, Berčič, Knific, Likozar, Urbanc in Zagar.

Namizni tenis

BPT : Tekstilindus 1:5

Umerovič : Posedi 0:2, Jakopin : Bajželj 0:2, Polajnar : Srabočan

0:2, Omerovič : Bajželj 0:2, Jakopin : Posedi 2:0, Omerovič : Srabočan 0:2.

Gostje se niso mogli upirati mnogo boljšim domačinom.

Streljanje

BPT : Tekstilindus 712:719

Streljanje je bilo najbolj izenačena disciplina. Do zadnjega strelca se ni vedelo, kdo bo zmagoval. Z malo več sreče, bi Tržičani lahko zmagali. Največ zaslug za zmago je imel Peter Jenko s 152 krogi od 200 možnih. V ekipi so bili še Tine Sušnik (150), Franc Janc (152), Drago Žvokelj (132) in Drago Novak (127).

Šah

BPT : Tekstilindus 0:8

V šahu smo se pomerili na 8 deskah. Na vseh deskah smo z lahkoto zmagali. Za našo ekipo so igrali: Podgornik, Škrab, Zbilič, Berčič, Kesič, Ravnik, Miklavčič in Ajtovski.

Skupno je sodelovalo 80 športnikov — članov obeh kolektivov.

Franc Škrab

To so naši letošnji upokojujenci iz tkalnice I

Leteči čolniček

Tokrat pa končno le ena iz obrata II. Tam je nekega dne začela goreti drvarnica poleg peči, v kateri pokurijo odpadni papir in slamo. Delavec, ki je ogenj zapazil, je tekel po pomoč k vratarju, ki se je takoj junaško vrgel v boj. Na pomoč je prišlo še nekaj članov, pa so začeli gasiti kar z vodo iz bazena. Pot jim je curkoma lil po obrazih, saj je bilo treba hitro ukrepati, da se ogenj ne bi razširil na sosednje drvarnice. Do sem je zadeva kar v redu. Ne zdi se mi pa pravilno to, da so ves potek opazovali člani vzdrževalnih obratov, ki imajo tam v bližini svoje delavnice. Gledali so reveže, kako se matrajo, gledali so jih in se jim celo smejali. Da je tak način vse prej kot pravilen in tovariški, to je verjetno jasno vsem. Ker je dolžnost vsakega člana kolektiva, da v primeru požara priskoči na pomoč, bi verjetno ne bilo napak, če bi tiste, ki tega niso storili, poklicali na disciplinsko komisijo. To mislim zelo resno tudi predlagati na ustreznem forumu.

Za praznike so šli mnogi člani kolektiva v naš počitniški dom v Novigradu. Pravijo, da je bilo drugače kar lepo tam doli, da pa so imeli občutek, da so prišli med oderuhe. Tak občutek je kar normalen, če povem, da so za tri dni

(brez hrane) morali za eno hišico plačati 3.600 dinarjev. To je skoraj hujše, kot v hotelu A kategorije. Baje je nekatere tudi krepko zeblo, ker je bilo na osebo premalo odej. Upravni odbor počitniških domov bo torej moral tudi v tej smeri najti boljše, predvsem pa cenejšo rešitev, če gre za člane kolektiva.

Pa še ena iz obrata II. V stari zgradbi, ki ima tudi uro na strehi, so ženske prhe. To je sicer prav in zdravo, vendar pa se kopajoče žene ne počutijo posebno prijetno (vsaj vse ne!), ker so vsi prostori, kjer so prhe, postavljeni zelo na prepihu. Pa ne mislite, da je morda vgrajena ventilacija. Na prepihu so zato, ker imajo vse polno lukenj, posebno na tisto stran, kjer je moško stranišče. Včasih so te luknje zadelane z vato ali bombazem ali pa s cunjami, včasih pa jih zapirajo obrabi tistih, ki radi kaj zanimivega pogledajo. Če sem odkrit, moram priznati, da bi tudi sam poškilil, čeprav moram priznati, da to ni ravno lepo in umestno. Verjetno pa bi prav, če bodo zidari luknje zadelali, da ne bo prišlo do kakšnih prehladov in podobnih težav.

Naj bo za danes dovolj, prihodnjič pa bom bolj konkreten. L. C.

OBVESTILO

Komisija Zveze borcev obvešča vse upokojene člane, da bo 28. junija priredila izlet — NEZNANO KAM. Interenti se morajo prijaviti v sindikalni pisarni v obratu I, in sicer najkasneje do 24. junija. Odhod Avtobusa bo ob 6. uri izpred obrata I.

O švedskem barvnem krogu

(Dalje s 6. strani)
zelenem. Aktivnost je odvisna od barvne moči. Barvne kombinacije so številčno neomejene, ne moremo pa jih svobodno izkoriščati, če ne poznamo osnovnih zakonov. Lepe so kompozicije iz istega barvnega področja, ki so lahko izrazno zelo bogate. Seveda so kombinacije barv odvisne od kompozicije oziroma od desena. Vedeti moramo, kdaj lahko uporabimo barve iz enega barvnega področja, iz dveh sosednjih ali prav iz nasprotnih. Moramo si biti na jasnem, kakšen efekt hočemo doseči. V tekstilu se teži za tem, da z majhnimi barvnimi razlika-

mi dosežemo čim večji vtis. Kompozicija, ki ima veliko število barv, je navadno barvno, kakor tudi likovno, neurejena. Zato velja osnovno načelo, da mora biti neki red v barvah, kakor tudi v drugih elementih, ki nastopajo v desenu. Če barve pravilno izberemo, lahko z relativno majhnim številom barv dosežemo maksimalni učinek. Barva je nujno povezana z obliko, v kateri nastopa. Nikoli ne poudarjamo ozadja, ampak vedno le motiv, pri čemer najbolj poudarimo najmanjše dele. Če vključimo v kompozicijo še belo barvo, postanejo drugi toni bolj izraziti. MaK

Člani EE tkalnica I so se...

(Dalje z 9. strani)
smo jih skupno preživeli v preteklih letih. V kratkih obrisih jim je prikazal tudi trenutno stanje tkalnice in njen bodoči razvoj. Sledil je kratek nagovor in temu obdaritev.
Za prijetno nadaljevanje je poskrbela delavska restavracija z raznimi dobrotami.
Kaj kmalu je stekla sproščena beseda. Vsak je povedal nekaj besed o svojih načrtih v prihodnje. Tako se bodo nekateri zaposlili honorarno, eden bo šel za planšarja v hribe, ker zna molzti krave že od 13. leta. Če bo imel možnost, bo tam z dobro kapljico razveseljeval predvsem mlada dekleta. Eden nam je zaupal, da mu je jermen dol padel, ko so ga upoko-

kojili. Drugi zopet je rekel takole: »Kadar se zjutraj zbudim, se spomnim, da imam šiht že v varžetu.«
Rdeče vince je kmalu pokazalo svojo moč, saj je postalo zelo živahno okrog miz. Razporejeni upkojenci so začeli pripovedovati o nekdanjih časih, ko ni bilo tako prijetno delati kot danes. Sem in tja pa so pripomnili, da so zelo veseli praktičnih daril. Zeleli so tudi, da bi jim povečali slike, ki jih je naredil urednik, da bi jih spominjale na sodelavce in na preživeta leta v podjetju.
Člani EE tkalnica jim želimo še mnogo let, ki naj jih preživi zdravi in srečni v krogu svojih družin. LOJZE ŠTIRN

Izžrebani so bili ...

1. nagrada — 1.500 dinarjev — Jana Krivec, hči Marije Krivec — tkalnica II
2. nagrada — 1.200 dinarjev — Marička Krničar — desinaterka
3. nagrada — 1.000 dinarjev — Pavla Okorn — tkalnica I
4. nagrada — 900 dinarjev — Rezka Teršek — plemenitilnica II
5. nagrada — 750 dinarjev — Anica Mihelič — predilnica II
6. nagrada — 600 dinarjev — Vida Golob — tkalnica I

Rešitev smo dobili 95!
Pravilna rešitev je: (vodoravno od leve proti desni!)
Sviter, mazilo, lakota, etamin, Atena, klen, ke, Edi, prase, ag, era, arest, tla, KP, krsta, ban, ro, Reta, batič, Alpina, Golica, Norman, enačaj.

POZOR!

Prosimo, da vse prispevke za naslednjo številko pošljete ali oddaste v uredništvu najkasneje do 27. maja, ker moramo gradivo oddati 29. maja!

Uredništvo

KAKTUSI — bodeče lepote

(Dalje z 8. strani)

Julij in avgust. No, vidite, pa greste lahko brez skrbi na dopust! Proti koncu avgusta se na koncu členkov pojavijo drobni popki, ki se polagoma večajo in ponavadi decembra bujno vzcveto, ravno tedaj, ko je priroda mrtva in pusta in je cvetje v cvetličarni najdražje. Če se med počivanjem kaktus preveč izsuši, se popki ne razvijejo ali pa odpadejo, če so že odgnali. Torej, ko so popki tu, skrbimo za vlago in toploto, pa bo vse v redu.

Toda ne mislite, da ga morate zalivati vsak dan, to pa le nikar, za kaktus je enkrat na teden že obilje. Torej pazite. Poleti naj bo kaktus na planem ali pa v zelo svetli sobi na jutranjem soncu.

Zelo lepa je tudi zbirka kaktusov v prav majhnih 5—6 cm visokih lončkih, ki jih dobimo iz prekmurske gline (temno sivi) ali pa v običajnih oljnatih lončkih, katere pobavmo pisano z oljnat barvo, ker kaktusom bolj prija soda, ki ne propušča zraka. Tak-

le miniaturna zbirka najrazličnejših kaktusov učinkuje zelo dekorativno na okenski polici, posamezni lončki pa so poživetev na knjižnih policah, na mizicah, na radijskem ali televizijskem aparatu (vendar pazimo vedno, da postavimo steklo ali debelo plastiko) in še drugod v stanovanju, kejer je drugače pusto in prazno.

Pa še nekaj! Če hranimo kaktuse čez zimo v svetli, vsaj malce topli shrambi (le da ne zmrzuje), jih od novembra do marca ne zalivamo. Marca pa jih znosimo na plano in (pošteno) okopljemo. S kanglico za zalivanje speremo z njih ves prah, ki se je pozimi nabral in videli bomo, kako nam bodo uspevali in cveteli. Seveda le večji, mala zbirka bo le lep okras, cvetela pa ne bo. Za cvetenje je treba, da so rastline starejše in da imajo dovolj prostora, da razvijejo korenine. Večina kaktusov cvete maja, junija in julija. Le nekateri cveto pozimi.

Kot že omenjeno, je zalivanje pri kaktusih zelo važno in moramo paziti na to, da jih vedno pravilno zalivamo, t. j. z deževnico, kapnico ali pa s prekuhan vodo. Na vsak način pa mora biti voda vsaj postana, vanjo pa moramo dodati malo superfosfatnega gnojila (dobimo ga v cvetličarni), da omilimo alkalični učinek vode iz vodovoda. Če se boste ravnali po teh nasvetih, vas bodo v nekaj letih razveseljevali čudoviti cvetoči bodeči lepote — kaktusov!

Prihodnjič pa kaj o drugih okrasnih rastlinah v našem stanovanju! MaH

Zahvale

Naši Marjetki Čelesnik je po dolgi bolezni umrl mož. Ker so ji mnogi pomagali v tem težkem trenutku, nas je Marjeta prosila, da objavimo naslednjo zahvalo

Toplo se zahvaljujem tovarišu Torkarju za poslovilne besede ob grobu drugega pokojnika. Tovarišema Likozarju in Kemperletu za vso skrb in razumevanje, ki sta jo imela z možem v času njegove bolezni. Hvala tudi vsem tistim, ki so mu kakorkoli lajšali trpljenje.

Zahvaljujem se tudi vsem za izrečena sožalja in za cvetje.

Vsem iskrena hvala!

Marjeta

Od Ivane Polajnar, ki leži na Golniku v bolnišnici, smo prejeli naslednjo zahvalo

Iskreno se zahvaljujem organizaciji Zveze borcev, ki je poslala svoje člane, da so me obiskali, mi prinesli cvetje in nepričakovano darilo. Bila sem presenečena in ganjena. Res sem vam hvaležna za to pozornost.

Iva Polajnar

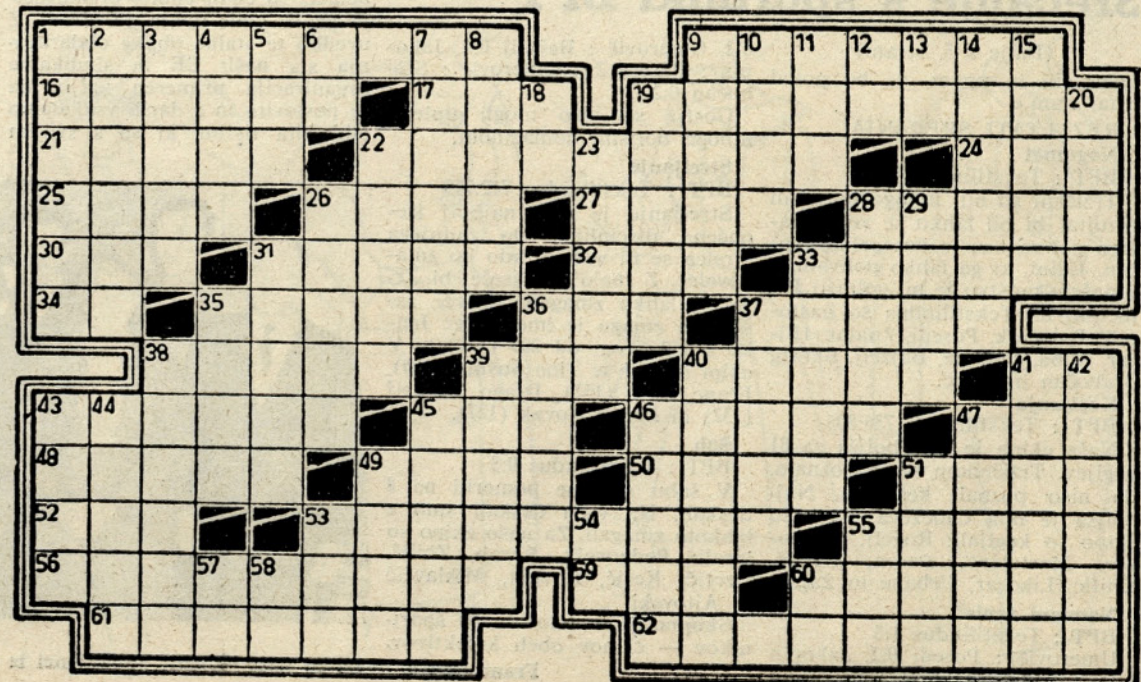
NAGRADNA KRIŽANKA

Vodoravno: 1. vozilo mestnega prometa za prevoz potnikov, ki ga poganja električna energija, 9. sodoben slovenski pisatelj, ki v svojih delih opisuje življenje prebivalstva na Štajerskem (Anton, »Lukarji«), 16. popravilo, obnova, popravljanje, 17. naša strupena kača z značilno liso v obliki črke X na glavi, 19. slavna egiptovska kraljica, Cezarjeva in Antonijeva žena, 21. hrib pri Beogradu z mavzolejem Neznane junaka, 22. lutnji podoben italijanski ljudski instrument s štirimi dvojnimi strunami, 24. starorimski vladar, ki je dal zgraditi pristanišče Ostio (iz istih črk kot KAN), 25. kožica, ki pokriva in varuje oči, 26. bencinski rezervoar, 27. brezpravno podložno ljudstvo v stari turški državi, 28. skuter, kotač, 30. daljše časovno obdobje, 31. vile sojenice v rimski mitologiji, 32. najvišja gora na grškem otoku Kreti, 33. otroški naziv za mater, 34. NZ, 35. pravljica zgodba, 36. predigra v starem španskem gledališču (iz istih črk kot OLA), 37. stari oče, ded, 38. možko ime, 39. burmanski general, sedanji vodja države (Ne...), 40. popularna mlada francoska filmska igralka (Pascal, »Prevaranti«), 41. slovenski zabavni tednik, 43. pobotanje, pomiritev, 45. konop, 46. glavni del očesa, ki ima obliko kroglice in je od zunaj pokrit z belo in neprozorno kožico — be ločnico, 47. darilo, vezilo, 48. ope-

ra odličnega ruskega skladatelja Sergeja Rahmaninova (iz istih črk kot KOALE), 49. mesto v zahodni Franciji ob reki Orne, središče departmaja Calvados, 50. naziv za majhno deklico, 51. ljudski izraz za zapor, 52. »kralj« živali, 53. raznašalec pošte, poštar, 55. manganu podobna bela kovina (iz istih črk kot JERIN), 56. igranje kart, 59. grška boginja nesreče, 60. mehiški borec za pravice ljudstva; o njegovem življenju so posneli film, ki smo ga videli tudi pri nas (»Viva...«), 61. vrsta torbice za spise, 62. vrsta trdega dragulja krasne modre ali zelene kaste barve, ki ima ime po morski vodi.

Navpično: 1. slovensko ime za meseca april in maj (mali in veliki), 2. pismeno potrdilo, pismena zaveza, 3. vrsta mesne prikuhe, 4. ime jugoslovanske pevke zabavne glasbe Novaković, 5. glavni števniki, 6. začetnici slovenskega pisatelja narodopisne smeri (»Bajke in povesi o Gorjancih«), 7. zabavna zvrst, ki je namenjena reševanju, enigma, 8. zimsko prevožno sredstvo, 9. ime beograjskega dirigenta in komponista zabavne glasbe Genića, 10. okrajšano žensko ime, 11. nekdanja portugalska kolonija na zahodu Indije, ki je sedaj sestavni del indijske države, 12. kratka za opus, 13. nota iz solmizacije, 14. vrsta poševnega tiska (iz istih črk kot KA-

LITI), 15. človek s črno poltjo, zamorec, 18. enaka soglasnika, 19. odžagan kos debla; štor, neroda, 20. glavno mesto afriške države Gane, 22. ime slovenskega pisatelja iz dobe prosvetljenstva Pohli na, 23. ime za ozvezdje nad ekvatorjem, 26. naziv za sibirski pragozd, 28. radijski aparat, 29. stenska obloga, 31. ime slavne finskega tekača na dolge proge Nurmija, ki je nekaj časa držal 11 svetovnih rekordov, 33. predmet, s katerim pometamo, 35. vrsta lovškega psa gonjača, 36. bosanski kraj ob robu Livanjskega polja ob reki Plovači, 37. hišna pomočnica na kmetih, 38. preprosto rečno vozilo, iz debla iztesan čoln, 39. predmet, ki ga proučuje meteorologija, 40. vrsta zdravila v obliki sipe, 41. največji otok v Družbenem otočju v Polineziji, 42. rimski vladar, pod katerim je dosegel rimski imperij največji obseg, 43. ameriški zdravnik, ki je odkril zdravilo proti otroški paralizi, 44. plevel, 45. ime slovenskega šahovskega vele mojstra Pirca, 46. pomota, napaka, 47. plačilno sredstvo, 49. modrikastobela kovina, ki se največ uporablja kot pločevina, 51. sprimek snega ali zemlje, 53. okrasna ptica iz rodu kokoši, katere samec ima krasen rep, 54. predlog, 55. stara trdnjava v bližini Smedereva (iz istih črk kot MAR), 57. oster konec polotoka, 58. kazalni zaimek, 60. predlog.

KUPON 5